“Att ha samma stöd från FPA som finska medborgare, gör inte att man blir finsk”

- En kvalitativ studie om invandrarungdomarnas åsikt om vilken integrationsservice och stöd som saknas

Dzana Lonic

Ulrika Tarvainen-Firmansyah

Examensarbete för Socoinom (YH)-examen

Utbildning socionom

Vasa 2022

EXAMENSARBETE

Författare: Dzana Lonic och Ulrika Tarvainen-Firmansyah

Utbildning och ort: socionom, Vasa

Inriktning: familjearbete och ungdomsarbete

Handledare: Nadja Suomela

Titel: "Att ha samma stöd från FPA som finska medborgare, gör inte att man blir finsk" En kvalitativ studie om invandrarungdomarnas åsikt om vilken integrationsservice och stöd som saknas.

Datum: 06.11.2022 Sidantal: 39 Bilagor: 1

Abstraktet

Arbetet handlar om invandrarungdomar som är mellan 15–29 år, samt har uppehållstillstånd och har integrerats på svenska. Syftet med arbetet var att ta reda på vilken service och stöd för integrationen som saknades för invandrarungdomar. Frågeställningarna: vilket stöd och service behövde invandrarungdomarna för integrationen? Vilka typer av stöd och service saknades för integrationen? Vilka typer av stöd och service hade invandrarungdomarna rätt till enligt lagen?

Teorin behandlar integrationsprocessen, platser där integrationen sker som till exempel skolan, hemmet och fritiden samt hur olika aspekter i invandrarungdomars situationer påverkade integrationen. Den behandlar även vilka typer av stöd och service som invandrarungdomarna behövde och hade fått. Integrationsprocessen och lagarna förklarar vilka rättigheter till stöd, invandrarungdomarna hade. Platser för integration är viktiga att känna till för att förstå vilket stödnätverk och tillgång till stöd som invandrarungdomar hade. Stöden och servicen som FPA hade togs upp, eftersom det är den vanligaste förekommande servicen för invandrarungdomar. Fakta om vilka typer av stöd och service invandrar behövde samt vad som saknades togs med eftersom det svarade på frågeställningarna.

Studien är gjord som en kvalitativ undersökning där intervjuer användes för att få fram invandrarungdomars åsikter. Öppna frågor användes för att intervjupersonerna skulle kunna svara brett som möjligt samt att möjliggöra för intervjupersonernas tankar och åsikter att träda fram. Gruppen som var med i studien var invandrarungdomar i åldern 21–23 år som hade uppehållstillstånd och som integrerats på svenska. Resultaten visade bland annat att alla intervjupersonerna tyckte att de fått mycket stöd i Finland med integrationen. Skolan är viktig för

integrationen samt för att kunna få vänner och fritidsintressen. Att lära sig svenska språket var mycket viktigt för att komma vidare i integrationen. Invandrarungdomarna ville förbättra servicen och stödet för att lära sig svenska, skol stödet, stödet för hemmet, mottagandet av invandrarungdomar och respekten för andra kulturer.

Språk: svenska

Nyckelord: integration, Invandrarungdomar, bristfällig, service

BACHELOR'S THESIS

Author: Ulrika Tarvainen-Firmansyah and Dzana Lonic

Degree Programme: socionom, Vaasa

Specialization: familywork and youth work

Supervisor(s): Nadja Suomela

Title: "To have the right to the same KELA services as Finnish citizens, does not make you Finnish." A qualitative study about what social services and support is missing for young immigrants according to them.

Date: 06.11.2022 Number of pages: 39 Appendices: 1

Abstract

The thesis is about immigrant youth in the ages between 15 and 29 years old. The purpose with this thesis is to get to know what kind of services and support for integration are missing for immigrant youth. The main questions are: What support and service did immigrant youth need for integration? What kind of support and service are missing for integration? What kind of support and service has the immigrant youth right to according to the laws.

The theory describes the integration process, places where integration occurs for example school, home, and free time as well as how different aspects in immigrant youths life affect the integration. The theory also describes what types of support and service immigrant youth should have received. Integration process and laws also explains what rights to support immigrant youth has. Places for integration are important to be aware off, because then we can understand what kind of support network and access to support immigrant youth has. Support and services that Kela have are brought up because that is the most common service for immigrant youth. Facts about what types of support and services immigrants gets and what was missing are included because that answers the questions.

The study is done as qualitative research where interviews were used to bring forward immigrant youths' opinions. Open questions were used so the interview persons could answer as broadly as possible as well as to make it possible for the interviewees thoughts and aspects to come forward. The group that was studied were immigrant youth aged between 21 and 23-years-old that had residence permission and were integrated by Swedish language. The results showed that all of

interviewees shared same opinion about getting a lot of support for their integration in Finland. School is important for integration as well as for getting friends and hobbies, to learn Swedish language was very important for moving forward in the integration. Immigrant youth wanted to improve, services and support to learn Swedish, school support, support in the home, the reception of immigrant youth as well as respect for other cultures.

Language: Swedish

Key words: integration, immigrant youth, integration services, deficient

Innehållsförteckning

1 Inledning ... 1
1.1 Syfte och frågeställningar ... 3
2 Invandrarungdomars integration ... 6
2.1 Skolan ... 6
2.2 Fritiden ... 8
3 Faktorer som påverkar integrationen ... 9
3.1 Kultur och familj ... 9
3.2 Andra faktorer ... 12
4 Lagar för integrationsservicen ... 13
4.1 Lag om främjande av integrationen ... 13
4.2 Övriga lagar ... 14
5 Integrationssystemet ... 14
5.1 Inledande kartläggning och integrationsplan ... 15
5.2 Integrationsstöd ... 15
6 NTM centralerna ... 16
7 Integrationsservice ... 17
7.1 Ekonomiskt stöd ... 17
7.2 Vasa stad service för invandrarungdomar ... 17
7.3 Tredje sektorn och privata sektorns stöd för integrationen för invandrarungdomar ... 18
8 Förbättringsområden för integrationen ... 18
9 Metod ... 20
9.1 Metod val ... 20
9.2 Intervjupersonerna ... 21
9.3 Anonymitet och intervjuerna ... 22
9.4 Analysen ... 25
10 Resultat ... 26
10.1 Invandrarungdomars erfarenheter av service och stöd i Finland ... 26
10.2 Stöd och service specifikt för invandrarungdomar ... 28
10.3 Vilken integrationsservice saknas eller är bristfällig enligt invandrarungdomarnas åsikt 29
11 Slutdiskussion ... 31
Källförteckningen ... 38
Bilagor ... 1

1 Inledning

Invandringen i Finland tog sin fart på 1980-talet, den har positiv påverkan för Finland och idag har ser man en positiv påverkan på antalet barn som födds. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 17–20). Invandrarungdomar har andra problem än finländska ungdomar, problem som är relativt nya för finländare. Invandrarungdomar har en annan kultur, andra krav på service och andra krav på sig själva, dessa faktorer påverkar deras typ av problematik. Under 2000-talet har man börjat ta frågor kring service och integration för invandrarungdomar på allvar. När man utvärderar invandrarungdomars behov av stöd och service ser man på föräldrarnas sociala, kulturella och ekonomiska situation i relation till invandrarungdomarnas prestationer. Man ser även på samhällets påverkan på invandrarungdomarnas integration. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 7).

Invandrarungdomars integration är kopplat till olika skol, jobb och andra identitetsfrågor, det finns även kopplingar mellan integrationen och samhällklasstillhörighet. Sedan 1990-talet har utvecklingen av integrationsservicen varit en huvudfokus i Finland. Man har studerat hur ursprungslandet påverkar invandrarungdomars integration och vilka svårigheter specifika grupper har. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 17, 22). Integrationsfrämjande arbete har blivit viktigare i Finland, samarbeten mellan olika myndigheter och aktörer för att täcka invandrares servicebehov. Samhället ska vara inkluderande och låta invandrare delta är något man ser som viktigt i dagens Finland. (Arbets- och näringsministeriet, u.å).

Konflikter mellan familjen och invandrarungdomen uppstår lätt när det kommer till att skapa sin egen kultur. Föräldrarna tänker i de värderingar som hemlandets kultur har och invandrarungdomen har ofta blandade värderingar från hemkulturen och den finländska kulturen. Man behöver förstå dessa konflikter bättre och stödja invandrarungdomen i dem. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 95–96). Rasism är en del av invandrarungdomars vardag, något vuxna har svårt att alltid uppfatta. Det är ett hinder i deras integration och ibland att bli en del av samhället. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 34–35). Fritidsintressen och skolan är viktiga för att hitta vänner. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 86).

Något som blivit viktigare i arbete med invandrarungdomar i Finland är mångkulturellkompetens och kulturell medvetenhet, då utgår man från individens behov och individen som helhet, man ska ta i beaktande hur olika människors kultur påverkar dem, att man har andra värderingar. Man försöker se mönster för vissa beteenden och lära sig mer om hur andra människor med annan kultur tänker och värderar. Metoderna bygger på att man ska ha förståelse för sig själv sina värderingar och tankesätt samt sin egen historia och kultur. För att är man säker i sig själv kan man ta in, lära sig och förstå på ett djupare plan andra människor och andra kulturer. Kulturell medvetenhet ger

en förståelse för andra kulturer och man kan se det de kan bidra med. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 36).

Invandrarungdomar är ofta nervösa och rädda för sin nya miljö när de kommer till Finland, för det är mycket annorlunda land än många andra länder utanför Norden. I Finland är ungdomstiden längre, för man måste lära sig mer och anpassa sig mer till Finlands avancerade samhälle. För att klara sig förbi de risker som ungdomstiden innebär så behöver invandrarungdomar guidning av vuxna som kan ge en god modell för hur man löser det. En riskfaktor kan vara att dricka alkohol som minderårig, vilket kan vara ett ämne man inte talar om hemma i andra kulturer. Genom att jobba med invandrarungdomens styrkor och stärka de svagare sidorna kan man nå en positiv utveckling. Förutom hemmet och skolan, är även hälsostation, ungdomskliniker och hobbyer viktiga positivt stärkande faktorer. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 101–103).

Övergången till andra stadiets studier och övergång till arbete är problematiska för invandrarungdomar. Invandrarungdomar har ofta sämre förutsättningar och prestationer i skolan. Integrationspolitiken anser att språkinlärning på finska och svenska är viktigt, men för invandrarungdomarna är också modersmålet viktigt. Det varierar mycket mellan olika invandrarungdomar hur svår språkinlärningen är. Den finska utbildningspolitiken stödjer inte invandrarungdomarnas behov och deras flerspråkighet. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 32–33).

I Finland finns olika hinder eller faktorer som gör invandringen svår eller omöjlig, ett hinder som invandrarungdomar ofta stöter på är att få ett jobb som motsvarar jobb de haft i hemlandet eller utbildning som motsvarar det de hade i hemlandet. Språket blir ofta ett hinder också, arbetsgivare tycker ibland att invandrare har för stark brytning eller att deras kläder blir ett hinder för arbetet. Invandrarungdomar hindras ofta att göra framsteg i livet eller i karriären då de ofta har sämre förutsättningar än finländare. Dessutom om omgivningen och det finska samhället inte vill ta emot all den kunskap och nya idéer som invandrare har att ge så kan de ses som en börda snarare än en tillgång. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 21).

För att Finland ska lyckas integrera invandrarungdomar så krävs det att man satsar på att ta reda på mer om vad de behöver för att lyckas i sin integration. För att Skapa välbefinnande och mångkulturell balans i samhället, i skolan, hemmet, i hobbyerna, ska alla vuxna kring invandrarungdomar förstå deras utvecklingsbehov. Invandrarungdomar är i den delen av sitt liv där de ska hitta sin väg i livet, hitta sig själva och lära sig mycket. Många faktorer från invandrarungdomens egna personliga egenskaper, vänkretsar, stöd från hemmet och hur samhället ser på hen, påverkar hur bra förutsättningarna är att hen ska lyckas. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 96).

Man behöver forska mer i familjers behov av stöd, konflikter i familjen, kultur utifrån invandrarungdomars perspektiv, för att se hur de påverkar integrationen. I skolan vill man utveckla stöden för invandrarungdomar så att alla får samma möjligheter att lyckas och studera vidare. Man ser att lyckade studier gör det lättare att få jobb. Man behöver förstå invandrarungdomars identitetsutveckling bättre, hur skapar de värderingar och hur formas de. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 36–37).

För att kunna stödja invandrarungdomar bättre i utvecklingen bör man se på de riskfaktorer och skyddsfaktorer. Man vill då stärka invandrarungdomens levnadsmiljö och resurser för att klara av olika svårigheter. Detta är ett område man behöver forska mer i då man numera mer fokuserar på sambanden mellan invandrare och samhälle. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 96).

Myndigheter fokuserar mycket på att få invandrarungdomar ut i jobb, de glömmer då bort andra viktiga faktorer vid integration. Som en god hälsa och en lyckad utbildning samt framgång på arbetsmarknaden är faktorer som glöms bort. Dessa är viktiga för att integrationen ska lyckas och invandrarungdomars välbefinnande. Att ha jobb innebär inte att invandrarungdomar har lyckats med sin integration och mår bra. Special anpassade utbildningsprogram för invandrarungdomar som inte har någon utbildning, kan hjälpa dem att integreras i samhället. (Alan Krasnik,2020).

Myndigheterna behöver satsa mera på att ge rätt stöd och service till invandrarungdomarna när de kommer till Finland. Myndigheterna behöver ta reda på vad invandrarungdomarna behöver för stöd och service i sin integration. Man bör fokusera mer på vad invandrarungdomar vill ha för arbete och utbildning, i stället för att fokusera på att de ska bli en del av arbetslivet endast. (Alan Krasnik,2020).

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet är att få fram vilket stöd och integrations service som saknas för invandrarungdomar som är utlandsfödda och som har uppehållstillstånd i Finland. Vi har även fokuserat på invandrarungdomar som är integrerade på svenska. Vi vill ta reda på vilka integrations stöd och service de känner att de skulle behöva och vilka de saknar. Vi valde att fokusera på invandrarungdomar i Vasa stad som är mellan 15–29 år gamla, för i Finland räknas personer i åldern 15–29 år till gruppen ungdomar.

Vi kommer att skriva i vårt arbete om vad som är integration, hur integration systemet fungerar, integration service som finns och problem vid integration. Vi kommer att diskutera vilka lagar som stödjer invandrarungdomarna och på vilket sätt. Det är viktigt att lyfta fram vad som är bra och vad som är mindre bra för att kunna förbättra servicen. Vi väljer att intervjua några invandrarungdomar för att framföra deras åsikt om integrationsservicen i Finland. Tidigare forskning hjälper oss att

skapa en bild över integrationsservicen samt invandrarungdomarna. Genom att intervjua invandrarungdomarna får vi också fram deras åsikt om de tjänster som finns för invandrarungdomar samt vad dem tycker att saknas.

Ett antagande vi har är att det fattas service och stöd för invandrarungdomar. Orsaken till att vi tror det, är att vi båda har personlig erfarenhet av det. Vi valde att avgränsa vårt arbete till invandrarungdomar med uppehållstillstånd för att det annars lätt skulle bli för stort. Vi tänkte även att invandrarungdomar med uppehållstillstånd har tillgång till fler stödtjänster än exempelvis asylsökande. Därför tänkte vi att invandrarungdomar med uppehållstillstånd var en grupp där vi kunde få fram tydligare vilket stöd som fattas. Därför har vi valt att bara kolla på invandrarungdomar med uppehållstillstånd. För att vårt område skulle bli för stort om vi fokuserade exempelvis på alla med uppehållstillstånd eller alla ungdomar som är invandrare. Vi har valt att avgränsa arbetet till Vasa stad samt att vi intervjuar tre invandrarungdomar.

Att ta sig in i det finländska samhället är inte lätt, men exakt vilket stöd som invandrarungdomar skulle behöva vet vi inte. Därför valde vi att forska i det och få reda på vad vi kan göra för att ge bättre stöd och service. Ungdomar är en del av vår framtid och därför bör vi satsa mera på dem. På basis av vår egen erfarenhet tror vi att det är svårt att ta sig in i det finländska samhället därför behöver vi hitta sätt att ändra det. Utgående från de personliga erfarenheter vi har samt det som vi har läst om invandrarungdomar har gett oss följande antagande. Mångkulturella företag får bättre resultat vilket betyder att på en samhällelig nivå och på lång sikt vinner vi mera på ett mångkulturellt samhälle. Då måste vi också ge dessa unga en möjlighet till en god integration. Samt att de får använda sina kunskaper, kompetenser och samtidigt känna att deras kultur accepteras.

Vi funderar om Finland är tillräckligt öppet för att invandrarungdomarna ska kunna känna sig välkomna, det kan vara svårt att ta del av alla tjänster som finns. Många i Finland har den inställningen att invandrare ska bli finska för att de nu bor i Finland, att de ska glömma sin egen kultur och religion. Integration handlar om att jobba för ett samhälle där alla får ha sin religion och kultur, men samtidigt vara en del av samhället. Alla individer skall få jämlika tjänster och möjligheter och alla individers kulturskillnad skall respekteras och tas i beaktande. Alla ungdomar borde ha likadana möjligheter i skolan samt på fritiden. Det finns lagar och strukturer i samhället som inte går att ändra, men sedan finns det saker som går att anpassa i samhället efter olika invandraungdomar som till exempel: vilken service en person får. Vi tror att integration ska ske åt två håll, att både samhället och invandrarungdomen anpassar sig.

Våra frågeställningar är vilken integrations service och stöd, emotionellt, ekonomiskt saknades enligt invandrarungdomarna. Samt deras åsikt om vad som var bra och viktigt i integrationsprocessen. Med detta menar vi att vi är intresserade av alla delar utav

invandrarungdomarnas integration när det kommer till stöd och service. Med emotionellt menar vi det stöd som invandrarungdomarna kan få för sina känslor. Ekonomiskt tänker vi främst på tjänster från Folkpensionsanstalt (FPA). Vi utgår i denna fråga från invandrarungdomarnas åsikt.

Vilken service och vilket stöd skulle invandrarungdomar behöva för sin integration. Enligt teorin och enligt invandrarungdomarna själva. Hur fungerar integration i Finland? I detta examensarbete utgår vi från vad teorin säger om vad för stöd och service som invandrarungdomarna saknar och behöver.

Vilken service och stöd ska finnas enligt lagen. Invandrarungdomarnas erfarenhet hur ser det ut i Vasa stad. Med denna fråga tänker vi på vad lagen säger ska finnas för stöd. För att få en överblick på om den täcker hela behovet som invandrarungdomarna har utav stöd och service. Vi har valt att avgränsa arbetet till Vasa stad, därför utgår vi från vad som finns här. Vi tar även upp andra relevanta saker som påverkar invandrarungdomarnas integration. Vi vill komma fram till vad invandrarungdomarna tycker att borde ha fått mera hjälp med. Vi vill lyfta fram vilken effekt som servicen och bristen på service har på invandrarungdomarna. Det kan leda till diskriminering, marginalisering eller påverkningar på familjer.

Integration är en process där en person lär sig att leva i ett nytt land eller kultur. De måste börja tänka på ett helt nytt sätt, ett sätt som passar både den nya kulturen och ens egen. Det handlar om allt från barnuppfostran till att gå till affären och att betala hyran. De måste även lära sig systemet i det nya landet, hur fungerar bland annat, jobb, skolsystem och sjukvården. (Hajighasemi och Straarup, 2021, s 10). Integration menas med den process som en invandrare anpassar sig till det nya samhället och samhället till invandraren. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 10).

Invandrarungdom, invandrarfamilj och invandrare beskrivs som en person som har flyttat eller vars föräldrar har flyttat till ett annat land. Invandrarfamilj/invandrarungdom och ungdom samt familj med invandrarbakgrund, betyder en familj eller en ungdom som är invandrare eller vars föräldrar har flyttat till ett nytt land. Martikainen ja Haikkola, (2010, s 10). Med begreppet invandrarungdomar som vi har använt i vårt arbete, menar vi ungdomar som har flyttat till Finland och fått uppehållstillstånd.

En Lyckad integration innebär att det nya samhället ger möjligheten åt invandrare att anpassa sig i egen takt och att invandrare känner sig som en del av det nya samhället. Det gäller också att invandrarungdomar får samma rättigheter och skyldigheter som landets befolkning. Det är viktigt att invandrarungdomar får tillräckligt med hjälp och stöd i skolan, arbete och hälsa för att integrationen skulle bli lyckad. (Alan Krasnik,2020).

Uppehållstillstånd är ett tillstånd att stanna i Finland och bo här samt arbeta precis som en finsk medborgare. Uppehållstillstånd kan man få utav olika anledningar, några av de vanligaste är pga.

familjeband, arbete och studier. Situationen kan också vara att man är hotad i sitt hemland därför får man asyl och sedan uppehållstillstånd. Invandrarungdomar kommer ibland som ensamma barn till Finland och då får de ofta uppehållstillstånd. Man behöver ett uppehållstillstånd om man vill stanna i Finland i längre än 90 dagar. (Migrationsverket, 2022)

2 Invandrarungdomars integration

Invandrarungdomars integration sker på många olika platser, här tas de olika platser där invandrarungdomar integreras upp samt hur de påverkar invandrarungdomarna. Invandrarungdomars integration är en flerdimensionell process, levnadsomgivning, skola, arbete, inkomst, ny identitet, sociala kontakter och förändringar i familjestrukturen. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 100–101). Det är många faktorer som påverkar integrationen av invandrarungdomar, det skiljer sig ofta mycket också beroende på individens kön, ålder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och ursprungsland. Alla de faktorerna påverkar individens ställning. Utöver det påverkas invandrarungdomar av uppväxt, hemland, motivation till flykt. Samt föräldrarna/vårdnadshavarnas ekonomiska samt sociala situation. Kultur, religion och utbildning påverkar också. Psykiska problem och traumatiska upplevelser är vanliga och påverkar hur individen klarar av saker. Speciellt mellan flickor och pojkar är det ofta stora jämnställdhetsklyftor. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 75).

2.1 Skolan

Skolan är en viktig plats för invandrarungdomar, där spenderar de mycket av sin tid. Det är även där stora delar av integrationen sker, och de bör få stöd där i sin integration.

Övergångar mellan studier är extra svårt för invandrarungdomar, som att gå från högstadiet till gymnasiet. Som lösning finns alternativa utbildningar, arbetsprövning och årkurs tio. Det är också större risk för dem att avbryta sina studier. För invandraungdomar händer mycket som oroar när de flyttar till ett nytt land. De oroar sig för saker kopplade till deras ålder och utveckling samt för den nya kulturen samt samhället de kommit till, hur ska de göra i Finland och hur fungerar det finska samhället. Många gånger är det föräldrarna som bestämt att invandrarfamiljen ska flytta och hoppas på en bättre framtid. En flytt och integrationsprocessen är väldigt individuell, en flytt kan vara givande eller väldigt stressande. Det kan leda till problem i utvecklingen hos en invandrarungdom, speciellt om det går snabbt. Invandrarungdomens resurser, familjens resurser och sociala resurser från samhället. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 97–98).

Att skapa en ny identitet påverkas av social acceptans, hur hen ser på sig själv och vilken grupp hen tillhör. Det är viktigt att ta upp och lösa konflikter, irritationer och oro som finns hos invandrarungdomar. Det kan ta lång tid och vara väldigt individuellt vilken hjälp en invandrarungdom behöver. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 100–101).

Vilja att lära sig finska, studienivå, förmågor att motivera barn, familjestruktur och jobb möjligheter skiljer invandrarfamiljer från andra familjer. En högre utbildning är viktigt för att minska risken för arbetslöshet. Om grundskolan har varit framgångsrik för invandrarungdomen väljer de i större utsträckning att studera vidare. Föräldrarnas utbildning, yrke och hemmets situation påverkar också invandrarungdomens val om att studera vidare. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 110, 118–121).

Invandrarungdomar vill ofta studera i andra stadier, men har sämre betyg än finländska ungdomar i genomsnitt. Invandrarungdomar anser i vissa fall att skaffa en familj är lika viktigt som högre studier. För invandrarungdomar är stöd och engagemang från familjen i studierna viktigt och att stödja invandrarungdomar i grundkunskaper i skolan, sådant som räkning, läs och skrivkunskaper, problemlösning och kommunikationsfärdigheter samt socialisering. Problemen som invandrarungdomarna har i skolan begränsar i många fall vilka valmöjligheter de har i framtida studier. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 87–89, 92).

Invandrarungdomar tycker att skolan är viktigt för att den ger en trygghet och en rutin till vardagen. Studier från Sverige visar att invandrarungdomar tycker om när det finns elever med samma kultur och språk som dem nära, de får en gemenskap att tillhöra samt lära sig om det svenska systemet. Lärarna blir också en viktig del av elevernas liv, vissa har inte vänner, de får stöd av lärarna med språket, problem och att lära dem om samhället. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 140).

Det är viktigt att tänka på det som invandrarungdomarna själva anser att de behöver stöd i. Invandrarungdomar som kommer ensamma till Finland bör få gå i en klass för sig. Detta för att de ofta behöver anpassa sin skolgång utefter individuella behov. Men de kan finna styrka i varandra för de har gått igenom liknande händelser och behöver ofta liknande stöd. (Kiuru, Kuusio, Laulajainen ja Vuori J (toim), 2017, s 13).

Enligt svensk litteratur anser invandrarungdomar att de inte har någon familj i sin närhet att få stöd från och måste därför studera för att få status och komma framåt. Utbildning är viktigt att ta del av, speciellt då den är gratis i Norden. Många invandrarungdomar bygger upp framtidsdrömmar utav och mål när de får uppehållstillstånd. De vill hjälpa sina familjer i hemlandet eller om de har familj här. Uppehållstillstånd ger också en större gemenskap till landets medborgare. Dessutom ger den nya tryggheten i att ha uppehållstillstånd invandrarungdomarna en ny motståndskraft mot psykisk ohälsa. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 126–128).)

Enligt svenska källor påverkar den ålder som invandrarungdomar kommer till ett nytt land mycket hur det kommer att gå med studier och arbete. Dessutom varierar det mycket vilken utbildningsnivå har invandrarungdomarna från sitt hemland. Utbildningsnivån kan bero på invandrarungdomens hemland och deras bakgrund. Ytterligare kan invandrarungdomarnas flykt ha gjort att de inte lärt sig allt de borde kunna utefter sin ålder, detta kan göra att invandrarungdomen inte är på den nivå hen borde vara utefter sin ålder samt göra ny inlärning svårare. Hur den grundläggande utbildningen går påverkar högre studier och chanserna till jobb. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 30).

2.2 Fritiden

Ett fritidsintresse är bra att ha för invandrarungdomar, det ger dem möjlighet att hitta vänner och skapa gemenskap. Det fungerar många gånger också som en förebyggande åtgärd mot många riskområden. För invandrarungdomar är olika sociala evenemang viktiga, där kan de få vänner och skapa ett socialt nätverk, många tycker dock att det är svårt att få vänner. Skolan, biblioteket, föreningar och andra aktiviteter blir viktiga för att hitta vänner. Många invandrarungdomar tycker att man skulle kunna blanda klasserna i skolan mera för att umgås med barn av olika kultur hjälper till i integrationen. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 86).

Det är viktigt för invandrarungdomar att lyckas och att nå sina mål, det kan vara problematiskt och familjens ekonomiska resurser är små. Ett starkt emotionellt stöd hemifrån och lika starka språklig samt kulturellkunskap kan motverka biverkningarna av en liten inkomst. Att bli en del av det finska samhället är viktigt för att invandrarungdomen ska lyckas med sin integration. Invandrarungdomar har större risk att bli arbetslösa än finländare. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 79–80).

När en invandrarungdom ska integreras är det viktigt att hen kan vara delaktig och aktiv i sin integration. Det är också viktigt att invandrarungdomen själv får välja någon fritidssyssla som intresserar hen. För invandrarungdomar är det viktigt att omgivningen är öppen och att den låter hen vara delaktig. För då ökar känslan av samhörighet för dem och detta är extra viktigt för invandrarungdomar. Att flytta från allt som är bekant och tryggt påverkas invandrarungdomar mycket. Även om det är för en bra anledning som att överleva, är det inte lätt. Invandrarungdomar är också i den processen att de söker sig själva, det kan vara ännu mera omtumlande att förlora allt om man jämför med en vuxen som är mer säker i sig själv. Sedan ställer Finland andra krav än många invandrares hemländer, vilket också gör att man måste hitta sig själv på ett helt nytt sätt. Bra sätt att stödja invandrarungdomarna är att ha gruppverksamhet eller individuellt stöd. (Kiuru, Kuusio, Laulajainen ja Vuori (toim.), 2017, s 26).

3 Faktorer som påverkar integrationen

Invandrarungdomar har ofta en stark vilja att vilja fortsätta studera. Ett av de större hindren för att en invandrarungdom ska studera vidare anses vara föräldrarnas deltagande i hemmet och deras deltagande i arbetslivet. Föräldrarna bör få hjälp att komma ut i arbetslivet för det stödjer även invandraungdomarna. Invandrarungdomar behöver mer stöd i gymnasiet då de ofta har lägre betyg. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 126).

Att ha en sysselsättning som jobb eller studier samt att ha en stödperson som kan lära ut om den finska kulturen och finska traditioner, är saker som är väsentliga för att integrationen ska lyckas. (NVC, 2018, s 12–14). Vänner och ett en trygg samt stödjande person är viktigt för invandrarungdomars välmående och integration. (Kvartti,2017). Det är viktigt för invandrarungdomar att få bevara sin kultur, språk och religion samtidigt som de integreras. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 80)

3.1 Kultur och familj

Finland och andra länder har olika kultur, kultur påverkar familjestrukturer och roller. Invandrarungdomar förväntas ofta anpassa sig efter den finländska och hemkulturen, vilket inte är lätt. I detta kapitel tar vi upp hur kulturen och familjen påverkar invandrarungdomens integration.

Invandrarungdomar ska ha rätt till sin kultur och sitt språk. Invandrarungdomar och deras familjer tycker inte om allt som ingår i det finska skolsystemet. Invandrarungdomar går ibland i en separat klass där de lär sig finska som andra språk. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 151, 164–165).

Invandrarungdomar som endast har grundskoleutbildning riskera i högre grad att hamna utanför samhället. För att räknas till samhället ska man kunna bidra till det, att vara produktiv, detta är man genom att jobba, studera eller vara arbetssökande. Invandrarungdomar har oftast sämre ekonomisk och samhälleliga ställning. Föräldrarnassituation påverkar invandrarungdomarna genom att begränsa den ekonomiska, samhällelig och sociala förmågan. För invandrarungdomars integration är skolan en viktig aspekt och deras motivation till skolan är viktig för att lyckas i integrationen. Familjens stöd är viktigt för invandrarungdomar och det sociala nätverket kan vara litet i Finland. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 97–99).

När en förälder eller båda behöver vara hemma för att de är arbetslösa påverkas invandrarungdomar av det på olika sätt, ibland tycker de att det är bra och ibland inte. Dock kunde föräldrarna spendera mer tid på sina barn om de är hemma. Ibland kan en invandrarungdom glida

ifrån sin familj, när hen förlorar en förälder i hemlandet, då saknar de ofta övrig släkt som var kvar i hemlandet. Invandrarungdomar känner sig osäkra i sin nya miljö, i Finland och det stöd som staten erbjuder känns inte lika bra som det stöd som föräldrar, släktingar och vänner förut kunnat erbjuda. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 105–106).

Invandrarungdomar påverkas av familjens materiella och ekonomiska resurser, som tillexempel socioekonomiska situation, inkomst och boendeförhållanden. Om dessa är mycket låga begränsar de hur bra levnadsförhållanden familjen kan ha samt vad de kan köpa för saker. Hos invandrarungdomen påverkar det direkt trivsel, trygghetskänsla och handlingsmöjligheter. Välmående hos varje familjemedlem påverkar hela familjens välmående. Det kan leda till små sociala nätverk och att det är svårt att bygga relationer. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 66).

Om de ekonomiska resurserna är goda stärker det invandrarungdomen och familjen. Vilket gör att det sociala nätverket ofta är starkt och att familjen kan ge mycket emotionellt stöd till varandra. Men om det saknas lite i någon del som materiella eller ekonomiska resurser behöver det inte betyda att hela familjen blir lidande. Trygghetskänslan och det emotionella stödet kan vara stort i en låginkomstfamilj också. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 66).

Invandrarungdomar tar inte ofta upp saker om det som hände innan flytten, med sina föräldrar, även om föräldrarna gärna stödjer i tankar om flytten. Lärare och vänner är viktiga som stöd för skolan, där föräldrarna inte alltid kan hjälpa. Kommunens stöd för integration och mångkulturalism anses som viktiga stöd av invandrarungdomarna. Invandrarungdomar tycker att de själva ska kunna välja vilka aspekter i den nya kulturen de tycker är okej för dem och vilka som inte passar dem, på så sätt skapar de en egen bland kulturen mellan den gamla och den nya. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 107–109).

Om en invandrarungdom växer upp i en låginkomstfamilj kan hen ha större risk att som vuxen själv ha problem med låg inkomst. Handlingsmöjligheter, attityder, ställningstaganden och prestationer påverkas också av låginkomst samt familjens situation och storlek på det sociala nätverket. Föräldrarnas utbildningsnivå, ekonomiska situation och kultur påverkar invandrarungdomarna. Invandrarungdomar med högutbildade föräldrar, studerar oftast själva vidare. Invandrarungdomar ärver på dessa sätt lätt föräldrarnas problematik. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 67).

Föräldrar och invandrarungdomar har olika syn på vad utbildning är och vad man bör studera. Invandrarungdomar har fått en uppfostran med värderingar från en annan kultur än den finska, deras tankesätt kan skilja sig från det finländska värderingssättet. Invandrarungdomar har ansvar, plikter och en roll från sin hemkultur och den finländska. Invandrarungdomar skapar en egen bland kulturidentitet, ibland hamnar de dock mitt emellan kulturerna och det blir många förväntningar

på hen. Att leva med flera kulturer kräver rätt verktyg, något som bör läras ut mer i skolan. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 95–96).

Samhällsklass spelar en roll för hur invandrarungdomen klarar sig i samhället, man blir indelad i samhällsklass i Finland utefter socialklass tillhörighet, utbildningsnivå och yrke. Detta speglar sig i hur familjen och invandrarungdomen ser sig själva i samhället, kultur och moral har ett starkt sammanhang, olika kulturer har olika moraler. Invandrarungdomar har andra värderingar och moral ofta än finländare då de kommer från en annan kultur. Att förstå finska värderingar är något som är svårt för invandrarungdomar och deras familjer. Det är viktigt att invandrarungdomen kan anpassa sig efter det finska samhället och den moral, värderingar och normer som finns i Finland. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 68–69).

Det är ofta svårt för invandrarungdomen att hitta sin nya roll i Finland då hen också har kvar sin roll från sin hemlandskultur. Brist på jämställdhet kan bli en av följderna för invandrarungdomar att de hamnar emellan sina roller och får för mycket ansvar samtidigt som ingen lyssnar på dem. I Finland följer professionella lätt stereotyper och framställer invandraungdomar som offer för bristen av jämställhet bland invandrare, i realiteten varierar dessa jämställdhetsproblem från familj till familj. Många invandrarungdomar får stöd av sina familjer att vara en aktiv del av samhället och ha fritidsaktiviteter. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 68–69).

Vilken samhällsklass som föräldrarna tillhör i Finland och vad de tillhörde för klass i hemlandet påverkar invandrarungdomarna. Hemlandets klassificering påverkar föräldrarnas moral, värderingar, utbildningsnivå och hur man tänker om familjen. I Finland är det inkomst, utbildning och arbete som bestämmer vilken klass man tillhör, vilket sedan påverkar invandrarungdomens uppfostran. För invandrarungdomar är det ändå en stolthet att vara en finsk medborgare, som finsk medborgare är det en plikt att ha en utbildning, yrke, leva självständigt och att betala skatt. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 76–78).

När en invandrarungdom skapar sin identitet påverkas de av följande faktorer multikulturalism, samhällets kulturella mångfald, globala influenser, rasism, diskriminering och den samhällsklass hen tillhör. Ibland påverkar familjen också invandrarungdomens identitetsutveckling. I andra kulturer är identiteten och rollen man har i en familj samma sak. Kulturen kan bestämma hur en vis person ska vara, om du är man och kurd ska man vara på ett sätt och är man kvinna från Ryssland är man på ett annat sätt. Ibland vill invandrarungdomar bort från familjen som bestämmer eller kulturen som har gett dem en viss roll. De vill bestämma själva över sin egen roll och sin egen identitet. Samtidigt är hemkulturen viktig för invandrarungdomar, den är en del av hens identitet. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 222–226).

Att byta skola eller att börja på högre studier kan kännas svårt och innebära ångest för invandrarungdomar, då de måste lämna det som är bekant och sina vänner från skolan. Invandrarungdomars identitet påverkas av deras vänner, många har vänner från olika kulturer. Ibland känner invandrarungdomar att deras identitet är blandad, att de är finska när de är i Finland och i hemlandet har de det landets identitet. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 222–226).

Vad som är viktigt när invandrarungdomar flyttar till ett annat land, är att få trygghet, det blir ofta i form av boendet, rutiner ger också trygghet och man får en ram för sin vardag. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 92). För invandrarungdomar är gemenskap viktigt, att bo på samma plats som andra med samma kultur och språk. Det är ofta viktigt men också ha negativa följder ibland, som att ryktesspridning. Det är väldigt individuellt hur olika invandrarungdomar ser på var man bor. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 97–100).

Invandrarungdomar måste känna att deras egen kultur samt religion och vara sig själv blir accepterat av omgivningen. Hen måste testa sig fram och se hur saker kan göras på ett annat sätt. De professionella bör vara där och stödja när det behövs. Det kan vara viktigt för en invandrarungdom att ha någon att luta sig tillbaka på och som kan guida samt ge råd. Invandrarungdomar är inte barn men de är naturligt på väg att upptäcka sig själv. (Kiuru, Kuusio, Laulajainen ja Vuori (toim.), u.å., s 42).

Föräldrarnas prestationskrav och önskemål på utbildningslinje, skapar ibland splittring mellan invandrarungdomarnas önskemål och föräldrarnas. Stödet från föräldrarna är viktigt för invandrarungdomar, men många föräldrar har svårt att stödja och hjälpa sina barn med skoluppgifter. Då deras språkkunskaper ofta är små i finska. Invandrarungdomar kan få stöd från skolan, äldre syskon och andra stödnätverk. Ibland kan låga inkomster påverka studierna då föräldrarna inte kan betala skolböcker för högre studier. Invandrarungdomar är i högre grad än andra ungdomar, osäkra över hur realistiska deras val av studier på högre nivå är. Skoluppgifternas mängd är ofta överväldigande för invandrarungdomar. Ibland har invandraungdomar extra svårt att lära sig språket och det finska skolsystemet. Det är också en anledning att skolprestationerna ofta blir sämre för invandrarungdomarna. Föräldrarnas ställning i samhället påverkar hur invandrarungdomen lyckas, högre ställning desto bättre prestationer i skolan. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 72–76).

3.2 Andra faktorer

Här är andra faktorer som också har stor påverkan på invandrarungdomar, deras hälsa och hur väl de kan integreras.

Vänner är viktigt för invandrarungdomar, ibland kan vänner och skolan bli en konflikt med vad familjen vill. Invandrarungdomar är rädda att hamna utanför, ofta är det kopplat till bristande språkliga kunskaper. De är rädda att deras accent eller andras kommentarer om deras språkliga kunskaper ska leda till att de blir utanför. Att våga prata och umgås med andra ungdomar kan vara svårt till en början. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 107–109).

Psykiska problem är vanliga hos invandrarungdomar, som ofta beror på trauman de har med sig eller i vissa fall tortyr de upplevt i hemlandet. Detta påverkar integrationen negativt, för det blir ett hinder för integrationen. Om föräldrarna misslyckas med sin integration påverkar även invandrarungdomarna negativt. De har ofta svårigheter i att anpassa sig de nya levnadssätten och samhället. (Soydan, Jergeby, Olsson och Harms-Ringdhal, 1999, s 102).

Enligt svensk litteratur som tar upp allmänt om invandrarungdomar har de som får uppehållstillstånd sämre förutsättningar än finlandsfödda ungdomar, även om de med uppehållstillståndet får rätt till samma socialservice, hälsovård och utbildning. Det är ofta som utbildningen tar längre tid eller inte fullföljs. De har även sämre socioekonomiska förutsättningar, bor i sämre bostadsområden och diskrimineringen är ett stort problem. Dessa faktorer ökar risken för psykisk ohälsa och missbruk. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 44–46).

4 Lagar för integrationsservicen

Integrationsservicen styrs främst av lagen om främjande av integration, men om invandrarungdomen är under 18 år kan man även använda sig utav Barnskyddslagen och förvaltningslagen. För att definiera vem är en invandrare så använder man sig utav utlänningslagen.

4.1 Lag om främjande av integration

Lag om främjande av integration (2010/1386), är den lag som styr arbete med integration och vilken integrationsservice som ska finnas. Lagens syfte är att personer ska få rätt stöd och service för sin integration, dessutom vill man säkerhetsställa invandrares deltagande i samhället. Den är också till för att säkerhetsställa jämlikhet och att alla behandlas likadant. Lagen ger riktlinjer för hur man kan hålla god relation mellan olika folkgrupper. Lagen gäller de som har fått uppehållstillstånd som beskrivs i utlänningslagen (301/2004), lagen gäller även de med uppehålls kort. Detta gäller då personer som: får internationellt skydd, uppehållstillstånd för internationellt skydd, skydd av

Finland av humanitära skäl, kontinuerligt uppehållstillstånd och vissa familjemedlemmar som nämns i utlänningslagen.

Lagen om främjande integration har som syftet att stödja invandrare och ge dem möjlighet att påverka i samhället. Myndigheter har som skyldighet att ordna tolk för invandraren i olika sammanhang och ge dem information på deras eget språk. Individen språk och kultur skall respekteras. Lagens syfte är också att få en bra växelverka mellan olika folkgrupper och kulturer, samt at dem får likadan behandling. (Lag om främjande av integration.2010/1386)).

Lag om främjande av integration beskriver, ett samspel mellan samhället och invandrare krävs för att integrationen ska lyckas. Målet är att invandraren ska få kunskaper och verktyg att klara sig i det nya samhället, samtidigt som hen har rätt till sin kultur och sitt modersmål samt stöd i detta. Myndigheter och andra aktörer ska se till att det finns tillräckligt stöd och service för integrationen. Invandrare ska få stöd i att hitta sin nya identitet i Finland utan att det blir för mycket för individen. Arbetet ska utföras som ett samarbete mellan olika aktörer och sektorer för att nå målet, speciellt utsatta invandrare som de med en funktionsnedsättning, sjukdom, äldre, unga, familjesituation, annan orsak, skada eller analfabetism ska få intensifierat stöd. Lagen säger också att man har rätt till tolk vid behov. (Lag om främjande av integration.2010/1386)

4.2 Övriga lagar

När det gäller att anpassa lagen för invandrarbarn och invandrarungdomar används även det som står i § 4 i barnskyddlagen (417/2007), detta gäller alla under 18 år. Man tar då i beaktande barnets behov, vilja och åsikter utefter hens utvecklingsnivå. Barn över 12 år ska också kunna delta och lyssna på eventuella utredningar om dem, man ska då lyssna på hens åsikter samt tala på ett sätt att hen förstår. Detta i enlighet med 34 § i förvaltningslagen (434/2003). Om barn eller unga kommer ensamma till Finland, samt söker internationellt skydd och fått uppehållstillstånd har de rätt till familjegrupphem eller placering i stödfamilj. Barn och unga som kommer till Finland har även rätt till stöd och service tills hen fyller 25 år.

5 Integrationssystemet

När invandrarungdomar får uppehållstillstånd eller registrerar sin uppehållsrätt ska de få hemskickat papper om livet i Finland. Dessa handlar om det finska samhället, arbetslivet, invandrarungdomens rättigheter och skyldigheter samt tjänster. Invandrarrådgivning finns för att

stödja integrationen, det är arbets- och näringsbyråerna samt kommunerna som ska se till att tjänsten finns. De kan ge tips om vilka integrations främjande tjänster det finns och var dem kan hittas. Det hjälper även med arbetslivsfrågor, studier och utbildning. (Te-byrå, 2021).

Det är kommunen eller TE-byrån som tar kontakt med invandrarungdomen angående integrationsstöd. Några krav för att få integrationsstöd är att man är arbetslös, permitterad, sysselsatt eller i sysselsättande tjänst när man ingår i integrationsstödet. Andra krav är att invandrarungdomen inte har rätt till inkomstrelaterad dagpenning, om hen är under 30 år, hens modersmål är annat än finska, svenska och samiska och om hen är en invandrare. (TE-byrån, 2021).

Invandrarungdomen ska först anmäla sig som arbetssökande på TE-byråns sida samt ansöka arbetslöshetsförmån hos FPA eller arbetslöshetskassan. Hen ska också söka jobb enligt TE-byråns rekommendationer, hos TE-byrån får invandrarungdomen även en sysselsättningsplan som är giltig tills hen får en hos kommunen. Om invandrarungdomar bor i en kommun som är två språkig kan hen få betjäning på båda språken, men bor hen i en kommun som är enspråkig kan hen få tjänsten på det språk kommunen har. (TE-byrån, 2021).

5.1 Inledande kartläggning och integrationsplan

Inledande kartläggning är den första delen i att planera vilket stöd är invandrarungdomen i behov av under sin integration, där går man igenom tidigare arbeten, utbildning och språkkunskaper. Oftast görs kartläggningen hos kommun, arbets- och näringsbyrån eller läroplats. Det är invandrarrådgivningens jobb att informera invandrarungdomen om hur den inledande kartläggningen går till och var det ska ta plats. (InfoFinland, 2021). Man testar olika saker som: språkkunskaper, kompetenskartläggning och man gör en inledande intervju. (TE- byrån, 2021).

Därefter gör man en integrationsplan, där tas det med vilket stöd som invandrarungdomen behöver i sin integration. Det kan vara finska kurser, studier, arbetsträning och introduktion till det finska samhället. Det är arbetskraftsrådgivare eller en socialarbetare som kan göra en integrationsplan, man måste göra en integrationsplan senast tre år efter att invandrarungdomen har fått uppehållstillstånd eller registrerat uppehållsrätt. Hur länge man behöver stöd är väldigt individuellt men tre år är normal maxlängd. vid specialfall kan man få stödet i fem år. (InfoFinland, 2021).

5.2 Integrationsstöd

Som ekonomiskt stöd kan invandrarungdomen få arbetslöshetsförmån eller utkomstöd beroende vad TE-byrån och FPA bedömer. Man kan också få hjälp med praktiska saker som att söka bostad. (InfoFinland, 2021). TE-byrån hjälper till att öka invandrarungdomens arbetskompetens genom att utbilda till ett nytt yrke, man börjar då med arbetsprövning för att se vilket yrke som kan passa. Med hjälp av yrkesinriktad arbetskraftsutbildning får man en examen och behörighet till det yrket. Man kan också komplettera en utbildning, man kan också få lön subventionerat arbete, då betalar TE-byrån lönen till arbetsgivaren. TE-byrån hjälper även att starta företag och eventuellt med startpeng. (TE- byrån, 2021).

TE-byrån har olika informations videor på olika språk för att fler ska kunna förstå. De tar upp information bland annat om att vara kund hos TE-byrån, klientprocessen samt skyldigheter och rättigheter. De har även informationsbroschyrer på fler språk och de tar upp hur viktigt det är att ha en bra tolk. (TE-byrån, 2021).

6 NTM centralerna

NTM centralerna har hand om uppgifter som gäller integration på regionalnivå. I de arbetsuppgifterna ingår bland annat att styra och planera arbete för integration, rådgöra kommunerna om hur de ska ta emot flyktingar samt att hjälpa kommunerna i sin integrationsplanering och att se till att integrations service finns. De utfärdar även riktlinjer på regional nivå för utländsk arbetskraft. Det är dock upp till kommunerna att se till att servicen förverkligas och täcker behovet hos invandrarna. De jobbar även för etnisk jämlikhet och emot diskriminering. Det är sedan arbets- och näringsbyrån som svarar för att ge servicen till klienterna, Arbets- och näringsbyrån samarbetar även med kommun. NTM-centralernas arbetsuppgifter är att se till att integrationslagen följs, se till att de regionala integrationsåtgärderna är samma i hela landet. (Närings-, trafik- och miljöcentralen, 2021).

NTM är med i beslut om uppehållstillstånd för arbete, de ger en delrapport som hjälper migrationsverket att ta beslut om uppehållstillståndet. (arbetskraftinvandring). Med hjälp av ETNO håller NTM koll på de etiska rättigheterna, det innebär att de är sakkunniga när det kommer till att utveckla lagen och invandrarpolitiken. De jobbar för att alla folkgrupper ska komma överens, hjälper invandrarföreningar att komma i gång samt ger råd och information om kulturellmångfald och etnisk jämställdhet. (Närings-, trafik- och miljöcentralen, 2021).

7 Integrationsservice

Om en invandrarungdom har uppehållstillstånd har hen rätt till samma service som en finsk medborgare. Det finns dock ytterligare stöd som invandrarungdomar kan få specifikt för att stödja integrationen, dessa stöd får de från flera olika aktörer och de kan anpassas efter behov.

7.1 Ekonomiskt stöd

Arbetslöshetsförmån kan man få om man deltar i kartläggningen och integrationsutbildning. (TE-byrån, 2021). Man ska även vara arbetssökanden på heltid och ta emot all sysselsättning som TE-byrån erbjuder. Man ansöker om bidraget hos FPA. (TE- byrå, 2021).

Utkomstöd får man om inkomsten inte räcker till för en familjs utgifter. Det är då en minimigräns som FPA sätter för hur stora utgifter man får ha. (TE- byrå ,2021). Det kan gälla mat, kläder och andra vardagliga nödvändigheter, men man kan också ansöka om utkomstöd för medicin, hälso- och sjukvård samt räkningar. (Kela, 2021). Allmänt bostadsbidrag kan man få om man får arbetslöshetsförmån. Då har FPA en gräns på hur hög hyran får vara för ett vist antal personer. (Kela, 2020). Grunddagpenning kan en invandrarungdom ha rätt till om hen hade ett arbete innan hen blev arbetslös. Man ska då också uppfylla de krav FPA har för löntagaren eller företagare. (Kela, 2022).

7.2 Vasa stad service för invandrarungdomar

Integrationsservice i Vasa stad ger invandrare rådgivning och handledning för sin personliga situation. De hjälper individer och familjer främst i hemmet, de jobbar med att de stödjer individen eller familjen. De samarbetar även med andra aktörer och verksamheter för att stödja. Man vill stärka klienten i att klara sig i det finländska samhällets med kunskap och handledning. Servicen är till för många olika kategorier av invandrare. Ett krav dock är att de har beviljats internationellt skydd och vara bosatta i Vasa. (Vasa stad,2022).

Vasa stad har för invandrarungdomar och ungdomar stöd som Reimari, där kan invandrarungdomar få råd, information och handledning för att komma vidare i livet och stå på egna ben. De kan komma med alla slags frågor som rör deras liv, som sommarjobb, väna relationer och behöver hjälp men var får man det. Tjänsten är för alla under 29 år. (Vasa stad,2022). Uppsökande ungdomsarbete är till för att stödja invandrarungdomar och andra ungdomar i vardagen och att planera framtiden. Den är för ungdomar mellan 15 och 29 år. De hjälper med att planera framtida studier, att hitta jobb och att hitta vägen i livet. (Vasa stad,2022).

Tolk- och översättningstjänster har man rätt till vid olika möten med myndigheter och läkarbesök. Vasa stad anordnar det. (Vasa stad ,2022). I Welcome Office kan man få rådgivning i sina funderingar kring finska samhället, arbetslivet, studier, språkkurser, offentlig service och migration. De har service på plats och via telefon på flera olika språk. (Welcome Office, 2021).

7.3 Tredje sektorn och privata sektorns stöd för integrationen för invandrarungdomar

Utöver den service som kommun har, har även tredje sektorn och den privata sektorn service för invandrarungdomar. Via Kotisuomessa kan man lära sig finska online, de har olika teman som grunder i finska, vardagslivet, svenska, ta hand om dig själv och arbetslivet. Det är utbildningsstyrelsen, arbets-och näringsministeriet, vipuvoima och EU som står bakom tjänsten. (Kotisuomessa,2021).

För pojkar och flickor i högstadiet har settlementet verksamheter, pojkarbete och flickarbete, det är till som en stödtjänst för utsatta flickor och pojkar. Dessa finns i gamla Vasa och Korsnäståget, där många av invånarna är av utländsk bakgrund. De anordnare även mycket eftermiddagsverksamhet och klubbar för barn i skolåldern på andra orter. (Vasa settlementet, 2022). Röda Korset i Vasa stödjer invandrare, speciellt de i utsatta situationer, som ensamkommande ungdomar, papperslösa, flyktingar och asylsökande. De stödjer i att hitta sig själv i Finland, motivation till studier, hjälp med läxor, hitta vänner, lära sig finska och att förstå finska samhället. (Finlands Röda Korset, 2021).

Röda Korset har stöd som är främst för utsatta invandrare, men invandrarungdomar kan delta i språk klubbar, boendehjälp, läxhjälp, vänverksamhet, internationella klubbar, kartläggning av kompetenser och arbetslivsorientering. (Finlands Röda Korset, 2022). Barnskyddsorganisationen Ehjä har stöd som riktar sig speciellt till invandrarungdomar. (Verksamhetens presentation, u.å)

8 Förbättringsområden för integrationen

Ungdomsåren är den period där invandrarungdomar utvecklas mycket, hittar sin egen identitet och planerar för framtiden. Det är också en tid då invandrarungdomar lättare tar risker och på många sätt är invandrarungdomen mer utsatt. Det är viktigt att invandrarungdomen har stöd från sin familj eller annan trygg vuxen under denna period i livet. Andra viktiga ställen som de kan få stöd från är skolan, vänner, fritidsaktiviteter, grannar och andra vuxna invandrarungdomens närhet. Regler och

stöd från hemmet är viktigt. Det är också viktigt att utgå från invandrarungdomens alla behov och ta upp orosområden tidigt, kommunikation är viktigt. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 102–104).

Skolan är en viktig del utav invandrarungdomarnas integration för där spenderar de mycket av sin tid. Studier visar att invandrarungdomar ofta får problem i skolan, då invandrarungdomar oftast blir utpekad i skolan på grund av sin bakgrund, dåliga skolmiljön eller av andra orsaker som låga resultat i skolan. (Hajighasemi & Straarup, 2021, s. 16–17).

Invandrarungdomar ska introduceras till arbetslivet, de ska få prova på olika jobb som kan passa dem, för det är viktigt för att de själva ska vilja vara delaktiga och för att komma in på arbetsmarknaden. Därför finns det arbetsträning där invandrarungdomen kan få prova på olika yrken och de får även se hur det finska arbetslivet ser ut. Man bör också stödja invandrarungdomar i sina språkstudier, detta för att få en bra start i språkinlärningen då går resten av livet lättare. Man kan uttrycka sig, förklara vad man tycker och man kan få vänner lättare. (Kiuru, Kuusio, Laulajainen ja Vuori (toim.), 2017., S 28).

Många invandrarungdomar tycker att skolan är viktig, men det finns brister. De tycker att när man delar in klasser delar man även upp invandrare i grupper - Invandrare som försöker få behörighet till gymnasiet, invandrare som har behörighet och infödda. De får i vissa fall även olika delar av skolan på så sätt blandas inte grupperna som invandrarungdomarna skulle vilja. För att lära av varandra och ta stöd av varandra. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 140–143).

Invandrarungdomar känner att de skulle behöver mer stöd i relationen till olika myndigheter, socialen och skolan, att deras föräldrar inte räcker till för att stödja i skolarbetet och att olika myndigheters beslut kan vara förvirrande. Dessutom vet inte invandrarungdomarna vart de kan vända sig eller vad de kan göra vid problem, det kan lätt bli till en begränsning. Att ha en fritidsaktivitet är en viktig förebyggande åtgärd. Där kan invandrarungdomen känna att hen har ett val, hen kan känna sig mer fri. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 147–149).

Invandrarungdomar påverkas av hemförhållandena, det de har varit med om och de nya levnadskraven. Studier visar även att invandrarfamiljer oftare behöver myndigheternas stöd. (Soydan, Jergeby, Olsson och Harms-Ringdhal, 1999, s 103). Invandrarungdomar har svårare att ta sig in på arbetsmarknaden. Dessutom har de ofta hinder för att fullfölja en gymnasieutbildning, vilket är ett krav på arbetsmarknaden många gånger. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 40, 46–49).

Tyvärr blir många invandrarungdomar utanför stödjande föreningar. Det är viktigt att lyfta fram dessa för invandrarungdomarna och försöka få dem intresserade i dem. Att ha ett frivilligt arbete

eller deltidsarbete är exempel som är jättebra för integrationen. (Kiuru, Kuusio, Laulajainen ja Vuori (toim.), 2017, s 38–39).

Diskriminering och rasism sätter stop för många invandrarungdomar, det är svårare att få jobb om du heter Ali än om du heter Anders. Även om två individer har samma utbildningsnivå kan deras bakgrund eller namn påverka chanserna att få ett jobb. Det finns också en stor risk för utanförskap, samhället är inte tillräckligt inkluderande, människor är inte tillräckligt inkluderande. (Soydan, Jergeby, Olsson och Harms-Ringdhal, 1999, s101- 102). Negativt bemötande, fördomar, exkludering och diskriminering kan sätta stop för en bra integration och förbättring av hälsan. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 78).

Man ser också ett hinder för invandrarungdomar att ta sig in i psykiatrivården. De söker ofta vård alldeles för sent, hindren för att söka vård är individuella, man bör lägga mera resurser på att lösa hindren som finns. Om man mår psykiskt dåligt kan integrationen bli svår eller omöjlig. Problem finns från både invandrarungdomarnas och vårdgivarnas sida. Hinder kan vara otillräckliga språkkunskaper, otillräcklig mångkulturell kompetens, diskriminering, syn på psykisk hälsa och annat. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 56).

Invandrarungdomar kan känna sig som finländare tills någon pekar ut de sätt de skiljer sig från dem. Det är viktigt för invandrarungdomar med sin egen identitet, som en bland kultur av den egna och den finska. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 227–230). Det är svårt för invandrarungdomar att prata om när de känner att de blivit utsatta för rasism eller diskriminering. Rasism kan vara svårt att se, det kan vara något som pågår länge i små mängder. Ofta missuppfattas den som vanlig retning mellan ungdomar, speciellt av vuxna. (Martikainen ja Haikkola, 2010, s 257–258, 263).

9 Metod

9.1 Metod val

Vi har valt att göra en kvalitativ intervjuundersökning, vi är intresserade utav invandrarungdomars åsikter. Vi valde då att intervjua invandrarungdomar om deras åsikt om integrationsservice, vad som saknas och deras åsikt om livet i Finland. Gruppen vi fokuserade på var invandrarungdomar med uppehållstillstånd. Åldersspannet skulle vara mellan 15–29 år, men vår intervjugrupp var mellan 21 och 23 år gamla.

Vi frågade intervjupersonerna om deras syn på olika faktorer som enligt teorin är viktiga för integrationen, vi frågade även om de hade något annat de tyckte var viktigt. Sedan frågade vi vad de tyckte saknades för stöd för integrationen. Vi pratade ofta om skolan, FPA, fritid, vänner, familj och kultur då de enligt teorin är viktiga faktorer. Vi tänkte att om vi ställde öppna frågor och leder dem in på rätt tankegång får vi deras åsikt om punkterna. Våra frågeställningar var vilket emotionellt, ekonomiskt och andra stöd fick invandrarungdomar för sin integration. Vad säger lagstiftningarna att invandrarungdomar har rätt till för stöd. Samt vad för stöd och service anser invandrarungdomarna att de behöver och saknas för integrationen.

Med kvalitativa studier kan vi fokusera mera på åsikter och på de olika tolkningar samt svar som intervjupersonerna ger. Vi har även valt att använda intervjuer för att låta intervjupersonerna dela sin åsikt och erfarenhet. Vi väljer också denna metod för att vi är intresserade av att lära oss mer utav vad invandrarungdomar tycker saknas inom integrationsservicen. I kvalitativa undersökningar är inte pålitlighet och giltighet lika viktiga som i kvantitativa, detta för att man vill ha förståelse för vissa egenskaper eller faktorer. Det är viktigt att forskaren har en bra relation till sin undersökningsenhet och att forskaren tar i beaktande sitt beteende samt andra föremål för påverkan av undersökningsenheterna. Genom en kvalitativ undersökning hoppas man kunna få en djupare förståelse för det man studerar. (Holme, 1991, s 102).

Enligt vår åsikt kommer vår studie att öka kunskapen om vilken service som saknas för invandrarungdomar enligt dem själva. Men framför allt kanske det öppnar upp dörrarna för vidare studier och vi hoppas att andra personer läser vår studie och blir inspirerade att studera vidare ämnet. Vi valde att hålla att intervjupersonerna anonyma, då blir svaren ärligare och tillit kommer lättare. I arbetet framgår därför inte vem som har sagt vad och ingen annan än vi får läsa intervjuerna. Vi valde att hålla intervjupersonerna anonyma eftersom det är en liten grupp så det skulle vara lätt att peka ut vem som sagt vad och det är inget intervjupersonerna vill. Sedan tror vi att intervjupersonerna skulle våga säga deras egna åsikter mer om de vet att ingen vet vilka de är, då det också var ett känsligt ämne för dem att prata om.

9.2 Intervjupersonerna

Vi valde gruppen invandrarungdomar i åldern 15–29 år med uppehållstillstånd, vi valde denna grupp för att kunna avgränsa vårt arbete. Vi valde våra tre intervjupersoner från våra vänkretsar, en av oss kände intervjupersonerna och den andra inte. Vi avgränsade arbetet genom att välja invandrarungdomar som bor i Vasa, eftersom båda av oss kände någon invandrarungdom därifrån.

Vi hade tänkt en åldersgrupp på 15–29 år. Men de intervjupersoner vi fick tag på var mellan 21–23 år.

Vi hade lite variation blandad bakgrund, olika kultur och ursprungsland, hos intervjugruppen. Respondentintervjuer är vanliga personliga intervjuer. Det som kanske kräver mest med en kvalitativ metod är själv intervjuerna. Dessa situationer kräver mycket av forskaren och av intervjupersonerna. Forskaren måste förstå hur intervjupersonen känner och hur hen ser på hens egen situation. Forskaren bör lyssna aktivt på eventuella problem som hen hör från intervjupersonen. För att följa upp dessa och få fram intressant information. Forskaren måste också vara mest en lyssnare, för hen får inte påverkar intervjupersonen med sina egna åsikter. (Holme, 1991, s 114–115).

Vi funderade över hur vår vänskap med intervjupersonerna skulle påverka intervjuerna. När man pratar med en vän och när man pratar med någon man just träffat beter man sig på olika sätt, med vänner är man avslappnad och vågar kanske mer vara sig själv. Men nya personer tänker man mer på vad man säger för att undvika missförstånd. En sak vi såg som en risk med att intervjua vänner är att man inte förklarar lika tydligt vad man menar och man kan fokusera på fel som till exempel andra saker än studien. Sedan kan intervjupersonen känna att hen måste svara “rätt” för att göra oss som forskare nöjda och att intervjuerna bidrar till våra studiers framgång, intervjupersonen kanske inte säger det hen vill säga utan säger det vi vill veta. I intervjun strävade vi efter att vara extra tydliga med våra frågor och förklara dem, samt säga många gånger att det var deras åsikt vi ville veta inte att vi ville ha något speciellt svar.

Enligt vår åsikt är gav vänskapen som vi hade trygghet åt intervjupersonerna, intervjupersonerna frågade fler saker utav den av oss som hen kände. Det kan vara för att de som vi intervjuade var blyga och att de kände sig osäkra i sina språkkunskaper. Enligt Holme är det är viktigt att begränsa ens egen roll som forskare i undersökningen. Eller att veta hur mycket man kan lägga sig och vad man bör göra för att få de resultat man vill ha. Man vill gärna hjälpa de som är med i undersökningen. Detta kan komma i konflikt med en roll som forskare. För som forskare har man ett syfte och frågor som man vill komma fram till. Detta går inte hand i hand med att hjälpa undersökningsenheterna. (Holme, 1991, s 107–109).

9.3 Anonymitet och intervjuerna

Vi valde att göra arbetet könsneutralt samt att hålla intervjupersonerna anonyma, vi kände att det skulle ge intervjupersonerna mer trygghet i intervjuerna. Samt att de skulle våga säga vad de

verkligen ville. I studien kom det några bortfall. Vi hade planerat att intervjua fyra till fem personer men efter några avhopp i sista minuteten blev det tre intervjupersoner, några av bortfallen berodde på kommunikationssvårigheter och tidsbrist hos intervjupersonerna. Intervjugruppen var liten och det går inte att dra slutsatser från intervjuerna som gäller merparten av invandrarungdomar i Vasa. Det är inte ett representativt stickprov, dock har vi fått med några olika kulturer i vår studie eftersom intervjupersonerna var från olika länder.

Endast vi som forskare läser intervjusvaren, vi förklarade för intervjupersonerna varför vi gör intervjuer och tackade dem för att de ställde upp. Vi utförde intervjuerna via teams då intervjupersonerna hade lättast och bekvämast att utföra dem så. Vid intervjutillfället försökte vi vara lugna, glada och tydliga, vi hade på kamera för att det skulle bli mer personligt, vi tror att det känns bättre att de fick ett ansikte på oss och att vårt lugn också gjorde dem lugnare. Vi småpratade lite i början för att lära känna varandra och att ta ner på nervositeten. Vi antecknade allt som intervjupersonerna sa. Vi strävade efter att låta dem prata med lite inverkan av oss som möjligt, vi lyssnade och de pratade, vid behov ställde vi följdfrågor.

Det vi ser som en styrka är att vi båda har erfarenhet utav att umgås med personer med en annan kultur. Dessutom är vi båda födda i andra länder och har blandad etniciteter vilket vi tar som en fördel i denna studie. För vi kan förstå intervjupersonerna på ett annat sätt då vi delar liknande bakgrund. Vi meddelade att vi skulle hålla intervjupersonernas identitet hemliga när vi frågade om vi kunde intervjua dem. Vi sade även att endast vi läser intervjuerna och att i arbetet nämns de som anonyma och vi valde att inte göra arbetet könsneutralt då vi hade få intervjupersoner.

Med intervjufrågorna har vi en mall till intervjun, som vi ändå anpassar efter varje intervjupersons behov. Några eventuella hinder för vår studie har vi sett först och främst i språkkunskaper. Vi kan inte många språk och vi är intresserade utav gruppen invandrarungdomar som inte alltid har bra språkkunskaper, vi strävade efter att vara tydliga och förklara bra. Man kan kommunicera på flera sätt än bara genom att prata vi ska försöka vara kreativa. Vi valde att använda oss utav öppna frågor för att få fram intervjupersonernas åsikt. Enligt Holme lämnar kvalitativa intervjuer ofta mycket att tolka när det kommer till frågor för intervjupersonerna. Man måste se till att man får svar på frågan man utgår från. Forskaren låter i denna metod att personerna i studien för samtalet på ett naturligt sätt och säga det de vill. Forskaren ger bara grunden till intervjun, med andra ord de frågor hen vill ha svar på. (Holme, 1991, s 110). En intervjumanual, är en grund för vad som en intervju ska täcka. Med studien vill vi ha fram mer information om vårt intresseområde och få svar på våra hypoteser. Detta kan man nå på flera sätt.

Vi gav intervjupersonerna möjlighet att välja själva var de ville bli intervjuade, de valde att bli intervjuade på distans. De kände sig bekvämare att ta det på distans vilket vi anser är viktigt för syftet. Vi varierade vem som intervjuade och vem som ställde frågor i intervjuade, båda antecknade. En av oss antecknade också kroppsspråket, för att bedöma hur intervjupersonerna kände sig under intervjun, om dem var nervösa, ledsna, glada eller spända. Vi har sträva till att få en naturlig gång på samtalet som möjligt i intervjuerna för att de ska säga det hen vill och inte det hen tror att vi vill höra. Enligt Holme är det viktigt att tänka på miljön där intervjuerna sker. Att de ska vara lugna och trygga platser för intervjupersonerna, det gjorde vi och föreslog bra intervjuplatser ofta.

Enligt Holme är det viktigt att uppskatta intervjupersonen, att vissa tacksamhet för att hen ställer upp och att vara vänlig. Därför strävade vi till att vara respektfull och försiktig hur man säger saker är viktigt med för att inte av misstag säga något som kunde ha påverkat negativt. Det är bra att ta in vem man talar med och hens bakgrund. Detta säger Holme om Kulisserna som också kallas miljön är viktigt. Man vill att intervjupersonerna ska vara avslappnade och kunna vara sig själva under intervjun. Därför bör man välja en miljö som är bekant, har positiv betydelse för intervjupersonen och som man kan koncentrera sig i. Man bör ha mycket tid för att göra intervjuerna att det inte blir stressat. Det är bra att banda in intervjuerna för att kunna analysera utefter dessa. Detta måste man berätta innan för intervjupersonerna att de vet om och känner sig trygga i det. (Holme, 1991, s 116–117).

Uppmärksamma kroppsspråket hos intervjupersonen är också viktigt. Kroppsspråket kan berätta mycket om hur intervjupersonen känner. Därför är det viktigt att följa upp med det för att intervjun ska bli bra och naturlig som möjligt. (Holme, 1991, s 114–115). Om forskaren klarar sin del bra kan intervjupersonen känna sig hörd och förstådd. Vilket ger en god relation med tillit. Forskaren ska från att börja ge en bra förklaring om studien att intervjupersonen vet vad hen ger sig in på. Intervjupersonen ska känna sig trygg och bra i sitt val att medverka. Utan denna in förståelse för studien kan man inte få ut det man vill av studien. (Holme, 1991, s 114–115).

Enligt Holme är det viktigt att notera kroppsspråket och gester hos intervjupersonerna. För att se hur de reagerar på olika saker samt om något verkar obehagligt eller konstigt. Att komma till ett nytt land och att anpassa sig är inte alltid lätt. Vi är bereda att det kan vara en svår sak att tala om eventuellt. Vi ska även anteckna noggrant de svar vi får. Enligt Holme finns det fyra olika faktorer som kan påverka hur intervjun blir. Teman: roller, aktörer och kulisser. De teman, eller ämnen man har i sin studie kan vara svåra både för forskaren och intervjupersonerna att tala om. Med roller menar man de förväntningar forskaren har. Ibland kan relationen mellan forskaren(aktören) och intervjupersonen vara bra att intervjupersonen känner att hen måste ge det svar forskaren vill ha. Då kan det bli att intervjupersonen inte berättar vad hen tycker. Man ska försöka förhindra detta,

genom att säga att det är hens åsikt man vill ha fram inte ens egen. Med olika infallsvinklar på frågorna man har, kan forskaren minska risken för att man inte får intervjupersonens riktiga åsikter. (Holme, 1991, s 115–116).

9.4 Analysen

Vi tänkte noga igenom vad som kunde vara problematiskt i vår studie. Hur vi skulle hitta och välja intervjupersoner och frågor som var lämpliga för gruppen. Efter att intervjuerna var gjorda och vi hade skrivit ner dem. Vi bestämde oss för att skicka dem till varje person som vi hade intervjuat. För att se om de kände igen dem, alla svarade med ett positivt svar och tackade för att vi dubbelkollade med dem. Det kändes bra som forskare att vi hade tolkat rätt.

Enligt Holme är analysen är tidskrävande, man måste strukturera och fånga upp svaren från intervjuerna bland allt som intervjupersonen säger. Eventuella problem bör tänkas igenom i noggrant innan man gör intervjuer, detta för att analysen ska bli lättare. Ibland är det svårt att tolka en intervju, då är det bra att skicka sin version av intervjun och en inspelning till intervjupersonen. På detta vis kan intervjupersonen korrigera eventuella missuppfattningar. Man ska skriva på ett lättförståeligt sätt, undvik svåra ord. Ibland måste man förklara olika delar av intervjun genom att hänvisa till sådant som egentligen inte har med ämnet att göra. Intervjupersonerna ska få vara anonym men måste kunna känna igen sin intervju. Man ska också skriva sin analys av intervjun på sådant sätt att man känner tonnen och klimatet i intervjun. (Holme, 1991, s 118–119). Man föredrar att använda trovärdighet, där man visar att vissa teoretiska perspektiv och begrepp har en koppling till studien. Det är också viktigt att hur man har gjort studien kommer fram tydligt. Samt att syfte och frågor man har, har besvarats och motiverats. (stockholmsuniversitet, 2016).

Vi valde att göra analysdelen med resultat delen. Vi kände att man då kunde komma fram till resultaten och hur man kopplar dem i samma kapitel. I stället för att riskera att det blir en upprepning som det kunde bli om man väljer att skriva dem i två kapitel. Vi gjorde i vår analys och resultat att vi tittade på vad vi ville få fram med studien. Vi gick tillbaka till syftet samt frågeställningarna. Vi använder oss utav dem för att välja ut det som var intressant i intervjuerna.

Vi såg på varje del som verkade viktigt för intervjupersonerna integration samt saker de var missnöjda med. Sedan såg vi även på helheten och vad teorin sade för att få svar på syftet och frågeställningarna. Vi använde oss även utav citat för att förstärka resultaten. Helhetsanalys eller delanalys. Helhetsanalys ser man på all information man får i intervjun. Betydelse får intervjun när man sätter in sammanhanget. Sist väljer man ut vissa områden man vill jobba vidare med. Man får

ändra om ofta och det kan vara mycket arbete. Man vill åt en djupare förståelse av området. Citat som stärker olika påståenden är bra. (Holme, 1991, s 118–120).

10 Resultat

Intervjuerna gav en inblick i vad intervjupersonerna tyckte om integrationsservicen och stödet i Finland. Huvudfokus låg på att få fram service som saknades för invandrarungdomar, men även sådant som intervjupersonerna tyckte om och saker som påverkade integrationen är med. Vi kunde se vissa likheter i svaren och vissa svar var mer individuella. Generellt tyckte alla intervjupersoner att Finland gav mer stöd än deras hemländer och att Finland är ett bra land. De talade mycket om sitt mående och hur de mådde när de kom till Finland. Allt var nytt för dem och att anpassa sig till en ny kultur var svårt.

I den teoretiska diskussionen nämns psykiska problem och trauman som vanligt förekommande bland invandrarungdomar, upplever de flesta invandrarungdomar psykiskt trauma på grund av all tortyr dem var med om hemlandet. Detta gör att det blir svårare för dem att koncentrera sig i skolan och att det påverkar och är ett hinder för integrationen (Darvishpour och Månsson, 2019, s 75). Under intervjun med intervjupersonerna nämnde ingen något om att hen har upplevt trauma. Detta tolkar vi som att vår storlek på intervjugruppen påverkade det. Sen funderar vi om kan det bero på att intervjupersoner inte känner sig bekväm att prata om trauma och dåliga saker dem har varit med om.

I den teoretiska diskussionen har vi skrivit om olika stöd som finns för invandrarungdomarna, en del stöd finns i kommun och vissa stöd kommer från tredje och privata sektorn. Det finns stöd från Röda Korset, kotisuomessa och Welcome Office. Welcome Office erbjuder också stöd på svenska. (Welcome Office, 2021). (Finlands Röda Korset, 2022). Under intervju framkom det inte om att någon av intervjupersonerna hade använt sig av stöd från Welcome Office och Kotisuomessa. Enligt vår åsikt kan detta bero på brist på information om stöd, eller språkkunskaper hos intervjupersonerna. Alla intervjupersoner nämnde att de fått någon typ av stöd från FPA. Det stöd som de flesta hade fått var bostadsstöd, studiestöd och utkomstöd. En av intervjupersoner fick också stöd från ett grupphem som hen levde på några månader.

10.1 Invandrarungdomars erfarenheter av service och stöd i Finland

En av intervjupersonerna tycker att skolan och samhället bryr sig mera om invandrare nu. Att de har det bättre nu är tidigare. Den första tiden i Finland var jobbig, det var mycket nytt och mycket flytt inom bland annat skola och småbarnspedagogiken. En av intervjupersonerna tyckte att kulturkrockar blev jobbigt, då att byta mellan hemma kulturen och den finländska. Kulturellt sätt är Finland och intervjupersonernas hemländer väldigt olika. Intervjupersonerna ansåg Finland som ett land där folk inte pratar med varandra och där var och en tar hand om sitt eget.

Intervjupersonerna är positivt inställda till Finland och välfärdssystemet som finns här, de visar tacksamhet och är glada att vara här. Samtidigt som de saknar sin egen kultur, språk och hemland, detta enligt vår tolkning, de vill ha sin kultur och kunna bo i Finland samt att passa in. De har svårt att egentligen komma med konkreta saker som måste bli bättre i Finland, samtidigt som de också medvetet eller omedvetet tar upp problem och saker som kan utvecklas. Vi tolkar det som att de känner en stor tacksamhet till Finland för att de tagit emot dem. Många av dem kommer från länder som inte är trygga och där det pågår krig, Finland är paradiset gem fört med hemlandet. De vill inte svika Finland som varit snälla mot dem genom att säga något dåligt om Finland. Intervjupersonerna tycker att Finland är ett säkert land och ett tryggt land, inte korrupt.

Att ha en stödperson, exempelvis en vän, lärare eller socialarbetare har varit viktigt för intervjupersonerna. Skolan i Finland är annorlunda än i andra länder. Intervjupersonerna tycker att man får mer stöd i Finland än i deras hemländer, skolvänner ger också ett stöd samt hjälp i integrationen. Man kan få stöd att ta sig vidare i livet med vidare studier, förberedelser för vuxen livet, stöd och information om finska samhället via lärarna. Alla intervjupersonerna tycker det är viktigt att ha en bra vän som man kan tala om allt med, många gånger har dessa även fungerat som stödperson och som lärare. Vänner hjälper även med problem, frågor och språkliga svårigheter.

"I Finland är människor mycket mera introvert, än i hemlandet men lär man känna dem kan de bli väldigt trevliga och öppna."(från intervjuerna)

En av intervjupersonerna tyckte att skolan kunde ha gett mer stöd åt hen, att man skulle få mer stöd med läxor och att klara av den snabba takten i skolan. Det blev lätt för mycket på en gång i skolan för hen, språk var speciellt svårt, där skulle mer stöd behövas. Skolan var ändå en plats där intervjupersonerna hittade stödpersoner och information om det finska samhället. Intervjupersonerna tyckte att finska språket var svårt, problemet störde även integrationen. En av intervjupersonerna tyckte att byta mellan hemspråk och finska eller svenska var svårt, även att få hjälp med läxor eller inlärning av språk var svårt speciellt när föräldrarna inte lärt sig svenska eller finska. En av intervjupersonerna tyckte att brist på språkkunskaper hos hen själv som barn och hos hens föräldrar, gjorde att hen inte kunde ta del av fritidsintressen eller vänner.

Synen på FPA stöden har varit positiv hos alla intervjupersonerna, de kände även att de fått samma stöd som alla andra som bor i Finland. Dock var det en av intervjupersonerna som tyckte att FPA stöden inte hade hjälpt hen med hens integration. Läkarvården man har tillgång till i Finland anses vara bra enligt intervjupersonerna. När det kommer till att ta hänsyn till andras kultur har de flesta av intervjupersonerna känt sig välkomma, i skolan, fritiden och på jobb har folk respekterat deras kultur och religion. Men ibland har det hänt att någon inte tyckt om invandrarungdomar men inte ofta. En av intervjupersonerna tyckte att hen inte blev välkomnad när hen kom till Finland.

10.2 Stöd och service specifikt för invandrarungdomar

Enligt intervjupersonerna var stöden som de har fått väldigt bra och alla är nöjda, de kände att både de själva och deras familjer fick stöd, då både från integration servicen och samhället. Det var dock väldigt individuellt vilket stöd som varje intervjuperson hade fått. Det tolkar vi som att stöden är anpassade utefter de individuella behoven hos intervjupersonerna. Vanligt hos alla intervjupersoner var stöd i skolan och vänner. En av intervjupersonerna fick stöd av sin sociala handledare och från grupphemmet hen bodde i.

"Men tycker att i Finland är skolan och arbetsplatser mycket bättre en i hemlandet." (från intervjuerna)

Många av stöden som intervjupersonerna vill ha mer utav är i skolan och i hemmet, då det är där de spenderar mycket av sin tid. En av intervjupersonerna bodde på grupphem sin första tid i Finland. Hen tyckte att man fick bra med information om Finland och samhället därifrån. Vänner och skolan har visat sig viktiga informationskällor och stöd för invandrarungdomars integration enligt intervjupersonerna. Skolan är en viktig del av invandrarungdomars integration som nämns i teorin (Hajighasemi & Straarup, 2021, s. 16–17).

Ingen av intervjupersonerna sa något bristfälligt om fritidsintressen, en av intervjupersonerna hade svårt att hitta vänner på grund av språkbrister. Fritidsintressen hade två utav intervjupersonerna som viktiga delar av sina liv, de tyckte det var roligt med fritidsintressen. Alla intervjupersonerna hade någon gång fått stöd av FPA eller utav socialtjänsten. Bostadsbidrag, barnbidrag och studiebidrag var vanliga stöd hos intervjupersonerna. Tolk var en vanlig stödåtgärd som intervjupersonerna fick. En av intervjupersonerna tyckte att sjukvården i Finland är speciellt bra.

Alla intervjupersonerna hade hittat en stödperson, det varierade vilken vem som var den stödpersonen. En intervjuperson kände att hens socialhandledare var hens stödperson och en annan hens lärare. En stödperson hjälper till med svåra blanketter som måste fyllas i eller hur man

ska ta sig in i en utbildning. Sådant som kan vara svårt när allt är nytt och ingen annan kan hjälpa till. Intervjupersonerna nämnde dessa personer ofta indirekt, vi tolkar det som att de kanske inte riktigt förstod hur viktig en stödperson är för en lyckad integration. En av intervjupersonerna kände att hens arbete gett hen mycket emotionellt stöd som också stödjs av tidigare nämnd teori (NVC, 2018, s 12–14).

10.3 Vilken integrationsservice saknas eller är bristfällig enligt invandrarungdomarnas åsikt

Det kom inte fram något stöd eller service som helt saknades för invandrarungdomar från intervjuerna. Men det kom fram stora bristfälligheter i att ge rätt eller tillräckligt stöd och service utefter intervjupersonens behov.

Stödet i skolan är något en del av intervjupersonerna tycker skulle behöva utvecklas. Det existerar men det är inte tillräckligt. Ibland beror det på var man bor för vilket stöd man sedan får enligt hen. Stödet i språk bör bli bättre, finska är ett svårt språk tycker alla intervjupersonerna. Språk påverkar många aspekter av intervjupersonernas liv.

Intervjupersonerna ville ha mer stöd i att lära sig svenska, för det gör det lättare att hitta vänner och fritidsintressen. De kände även ett behov av mer stöd i andra skolämnen. Det är svårt att få jobb när man är från ett annat land och inte känner personer tyckte en av intervjupersonerna. Språket kan bli ett hinder med för att komma vidare med integrationen. Att få stöd i svenska och finska i skolan är något intervjupersonerna tycker kunde bli bättre. Även teorin nämner att språket är mycket viktigt för att resten av integrationen ska fortsätta. (Kiuru, Kuusio, Laulajainen ja Vuori (toim.), 2017, S 28).

“Min integration har skett genom skolan och aktivt deltagande i samhället”(från intervjuerna).

En av intervjupersonerna tyckte att det var väldigt jobbigt att komma till Finland utan sin familj. En annan tyckte att hens föräldrar inte kunde hjälpa hen med läxorna. Samt att hen inte fick stöd för läxorna någonstans ifrån. För hen var det även svårt att få lärarna att förstå att hen tyckte att skolan var för mycket på en gång, att hen hade behövt lite mindre kurser åt gången samt mer stöd i läxor. Hen fick även agera tolk för sina föräldrar när de åkte till läkaren och andra ställen. Det tolkar vi som att det både skulle behövas mer stöd för familjen och invandrarungdomen för att klara av det som förväntas av dem. Den teoretiska diskussionen säger att familjeförhållandena påverkar invandrarungdomar mycket, det kan påverka negativt. Samt att invandrarfamiljerna ofta behöver stöd från myndigheterna (Soydan, Jergeby, Olsson och Harms-Ringdhal M, 1999, s 103)

En av intervjupersonerna anser att hen blev helt utan fritidsaktiviteter på grund av att hens föräldrar hade små språkkunskaper. Att de inte förstod informationen om fritidsaktiviteterna. Samt att invandrarungdomar som kommer ensamma behöver mer stöd för sin ensamhet.

"Jag hade inga hobbyer eller någon fritidsaktivitet och jag tror att det är mest språket som ställde till både mitt eget men även faktum att föräldrarna inte kunde svenska alla sådana anmälningar till aktiviteter gick raka vägen till skräpkorgen."(från intervjuerna).

En av intervjupersonerna tyckte att det ska finnas mer stöd och information på svenska, det finns mer på finska, det skulle kunna utvecklas. Det är viktigt att det görs mer material för invandrarungdomar på svenska enligt intervjupersonerna. Det finns mer information om finska samhället, fritidsaktiviteter och service på finska. Då vissa integreras på svenska ska det finnas information till dem på svenska med. En av intervjupersonerna önskar att hen hade fått tolk oftare vid olika ärenden.

"Inte känner jag mig som en finländare bara för att jag fick barnbidrag respektive får studiestöd och bostadsstöd" (från intervjuerna).

Att byta bostad eller att komma till ett område som känns otryggt, skrämmande och inte välkomnande. Är något som intervjupersonerna tog upp som negativt under sin första tid i Finland. Det är lättare att integrera om man kan fästa sina rötter på ett ställe först och känna sig trygg. En av intervjupersonerna ansåg att servicen man kunde få varierade utefter var man bor. Hen beskrev det som att om man bor i en liten kommun eller går i en liten skola räcker inte alltid resurserna för stöd till utefter behovet. Man kan då bli utan stöd, denna person hade haft bristfälligheter i sitt stöd samt flyttat mycket runt om i Finland. Då både till mindre och större städer. Enligt den teoretiska diskussionen är bostaden ofta en invandrarungdoms trygghet, det är inte bra om den byts ut ofta. (Darvishpour och Månsson, 2019, s 92).

"Det var svårt att förstå hur människor i Finland tänker och hurudan är den finska kulturen. När hen lyckades hitta en vän då var språket ett problem och hen kunde inte kommunicera med vännen." (från intervjuerna)

Intervjupersonerna kände sig för det mesta välkomnade och respekterade. Samt att omgivningen visar intresse för deras kulturer. Det var en av intervjupersonerna som kände att hen inte var välkommen, speciellt när hen just anlänt till Finland. En intervjuperson lyfte fram det att Finland är ganska bra på att ta emot invandrare men att det kan bli bättre. Mer förståelse för andra religioner och kulturer skulle behövs tyckte hen. En av intervjupersonerna tyckte att det var jobbigt att byta mellan sin hemkultur och den finska. Det tolkar vi som att det var svårt för hen att klara av förväntningar som de olika kulturerna hade på hen. Samt då språk även var svårt för hen att det

blev en extra press för hen. Intervjupersonerna nämner även att det är svårt att ta sig in i det finska samhället. Finländare är inte sociala som i deras hemländer. Det är även svårt att förstå den finska kulturen och hur de ska passa in här. En av intervjupersonerna kände att det var svårt att bli accepterad av samhället. Alla intervjupersoner tyckte även att Finland är väldigt olikt deras hemländer. Vi tolkar det som att olikheter mellan dessa länder och hur normerna är kan försvåra integrationen. Enligt Lag om främjande av integration.2010/1386, har invandrarungdomar rätt till att hens språk och kultur ska respekteras.

11 Slutdiskussion

Vi kommer här att sammanfatta teoridelen och resultat delen av arbete samt tolka arbetet och återkomma till syftet. Syftet med vår studie var att få fram vilket stöd och service som saknades för invandrarungdomar, som är utlandsfödda och som har uppehållstillstånd samt som har integrerats på svenska.

Våra frågeställningar är vilken integrations service och stöd, emotionellt, ekonomiskt saknades enligt invandrarungdomarna. Samt deras åsikt om vad som var bra och viktigt i integrationsservicen. Med detta menar vi att vi är intresserade av alla delar utav invandrarungdomarnas integration när det kommer till stöd och service. Med emotionellt menar vi det stöd som invandrarungdomarna kan få för sina känslor. Ekonomiskt tänker vi främst på tjänster från FPA. Vi utgår i denna fråga från invandrarungdomarnas åsikt. Vilken service och vilket stöd skulle invandrarungdomar behöva för sin integration. Enligt teorin och enligt invandrarungdomarna själva. Hur fungerar integration i Finland? I detta examensarbete utgår vi från vad teorin säger om vad för stöd och service som invandrarungdomarna saknar och behöver.

Vilken service och stöd ska finnas enligt lagen. Invandrarungdomarnas erfarenhet hur ser det ut i Vasa stad. Med denna fråga tänker vi på vad lagen säger ska finnas för stöd. För att få en överblick på om den täcker hela behovet som invandrarungdomarna har utav stöd och service. Vi har valt att avgränsa arbetet till Vasa stad, därför utgår vi från vad som finns här. Vi tar även upp andra intressanta saker som påverkar invandrarungdomarnas integration. Vi vill komma fram till vad invandrarungdomarna tycker att borde ha fått mera stöd i. Vi vill lyfta fram vilken effekt som servicen och bristen på servicen har på invandrarungdomarna.

Om man sammanfattar resultaten från hela studien är intervjupersonernas åsikt om servicen samt stöden för integration goda och de är tacksamma till Finland för den hjälp de har fått. Det vi fick fram i studien var egentligen att vi inte hittade någon service som helt saknades enligt invandrarungdomarna, men det kom fram mycket som var bristfällig eller stöd som

invandrarungdomarna gick miste om. Sedan kan man diskutera vad det beror på att man inte fick fram någon service som saknades.

Skolan är en viktig del av intervjupersonernas vardag och integration. Det är där de har hittat vänner, fått mest stöd och utvecklats. Även hemmet, fritiden, boende och att få ett jobb har påverkat integrationen. Ibland skulle familjen ha behövt mer stöd för att kunna stödja invandrarungdomen. En invandrarungdom har minst två kulturer och också mer ansvar, för olika kulturer har olika ansvarsområden. Det blir lätt att invandrarungdomar får de ansvarsområden de har från hemkulturen och de finska, och det kan bli för mycket. Skoluppgifterna kan vara för svåra om stödet från hemmet är för litet på grund av språkbrister hos föräldrarna. Vi tolkar det som att invandrarungdomar är glad för att få komma hit till Finland, men det finns problematik som de har svårt att tala om. Det kan bero på att invandrarungdomar inte vill kräva mer av ett samhälle som redan har räddat dem från sämre möjligheter och krig i hemlandet. Samtidigt känner invandrarungdomar stor press för att integreras och passa in både i hemmet och i samhället.

Invandrarungdomar ska förena två eller flera kulturer, klara av roller som samhället och familjen har på dem och de ska hinna med i samma takt som alla andra ungdomar. Samtidigt visar både familjen och samhället ofta lite förståelse för hur mycket de behöver gå igenom, stöd är bristfälligt och det ska ske snabbt. Vi kan se att det blir många krockar på vägen och därför förstår vi om vissa invandrarungdomar tycker att det bli för mycket på en gång, eller att hen väljer en kultur som hen lever efter och att risken för psykiska problem är större. På grund av allt detta kan vi också förstå att många risker är högre för invandrarungdomar.

Föräldrarna påverkar invandrarungdomarna mycket, enligt Martikainen ja Haikkola (2010, s 67) påverkas de av föräldrarnas utbildning, ekonomi och kultur. Dessutom påverkar föräldrarnas åsikt om utbildning och vad man bör studera även invandrarungdomarnas val av studier på hög nivå, enligt Martikainen ja Haikkola, 2010, s 95–96). En av våra intervjupersoner svarade att hen hade svårt att anpassa sig mellan hemkulturen och kulturen i skolan. Vilket vi tolkar som att det är ett riktigt problem för vissa invandrarungdomar att anpassa sig och att de behöver mer stöd och förståelse från samhället för att klara det. Vi hade en annan intervjuperson som sade att hen blev utanför fritidsaktiviteter på grund av hens föräldrars bristande språkkunskaper. Även en annan intervjuperson sade att hen hade svårt att få hjälp med skoluppgifter hemma. Enligt Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä (2013, s 107–109) har invandrarungdomars föräldrar ofta svårt att hjälpa dem med skoluppgifter. Vi anser att det är viktigt att se på alla aspekter när det kommer till att stödja invandrarungdomar, att stödja föräldrarna i deras svårigheter är ett sätt att hjälpa invandrarungdomarna.

Vi anser att det är väldigt individuellt vad en invandrarungdom behöver för stöd och det är inte alltid lätt för dem att förklara vad hen behöver för stöd. Det är viktigt att prova olika stöd och testa sig fram till vilket stöd som fungerar bäst. Det är viktigt att invandrarungdomen känner att hen lyckas och når sina mål. Man ska försöka se tecknen för att invandrarungdomen har några problem eller svårigheter. Att prata och planera ofta med invandrarungdomar är viktigt för ungdomsåren är väldigt omständliga. Från intervjuerna fick vi många svar som var individuella, speciellt hade de ofta olika svårigheter med integrationen.

Den teoretiska diskussionen tar sedan upp om att det är viktigt för invandrarungdomar att känna att de lyckas med det de vill. Det tror vi bygger upp en starkare motivation för att lära sig och integreras, speciellt om man har det svårt med något eller många saker. Detta tolkar vi från den teoretiska diskussionen och intervjuerna att invandrarungdomar behöver stöd och hjälp att få reda på vilka stöd och service som finns, hur det finska samhället fungerar och hur de kan hantera sin situation. Invandrarungdomar behöver stöd i att ta sig in i samhället samt att ta sig igenom de känslomässiga och psykiska besvären som de ofta har när de kommer till Finland. De kan känna att det är för mycket nytt, för mycket press på dem eller att de är ensamma. Finland kan verka skrämmande och otrevligt. (Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, 2013, s 97–99).

Invandrarungdomar har andra svårigheter än finlandsfödda ungdomar, som att lära sig att leva i ett nytt samhälle, lära sig ett nytt språk, att hitta sig själv igen och att stödja sin familj. invandrarfamiljen behöver få stöd i att lära sig finska eller svenska och för att hitta sitt sätt att fungera här. De har även ofta andra kulturella krav på sig som är viktiga att ta i beaktande. Intervjupersonerna behöver bli förstådda, att man tar hänsyn till deras religion, kultur och identitet. Man bör stödja dem i att hitta sig själva i Finland.

Skolan är den plats där mycket av invandrarungdomars integration sker. Den andra platsen är hemmet. Ytterligare platser är jobb, fritidsintressen och i samhället för övrigt. Enligt Martikainen ja Haikkola (2010, s 110, 118–121) är skolan en trygghet och rutin för invandrarungdomar de har ofta motivation att studera, men faller ibland på mållinjen. Ibland har de mycket samtidigt att de inte klarar av studierna, ibland påverkar deras familjer eller kulturen att de inte studerar vidare.

Enligt Martikainen ja Haikkola (2010, s 257–258, 263) är det svårt att prata om diskriminering och rasism för invandrarungdomar. Även att prata om andra svåra ämnen, som flytten är svårt för invandrarungdomar enligt Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä (2013, s 107–109). Det var svårare att se hos intervjupersonerna, för de öppnade upp sig ganska bra för oss kände vi. Men de var nervösa och hade i många fall svårt att säga något negativ om Finland. Vi tolkar det som att det kan vara svårt för invandrarungdomar att tala om saker de anser är jobbiga. Detta behöver

professionella ta i beaktande mer, alla vuxna runt invandrarungdomar bör se detta. De behöver hjälp och stöd i svårigheter för att ta sig igenom dem.

Att skapa en egen identitet för invandrarungdomar är mer flerdimensionell än för andra ungdomar. Enligt Martikainen ja Haikkola (2010, s 222–226) påverkar föräldrarna, kulturen och rollen som kommer därifrån mycket hur invandrarungdomen kan utveckla sin egen identitet. Även vänner och samhället påverkar den. Intervjupersonerna nämnde att deras kultur var viktig för dem och en av dem sade att det var svårt att klara av variationen mellan hemkulturen och den i skolan. Vi tolkar det som att andra kulturer än finsk kultur påverkar kanske mer på invandrarungdomars identitet än de finländska ungdomarna. Vilket vi anser att samhället inte har lagom med förståelse för, det är ofta enligt det finska systemet man ska leva och anpassa sig efter. Förstås kan man inte få in alla kulturers krav och värderingar i Finland. Finland måste få ha sitt system men att ha en förståelse för att invandrarungdomar har mycket de går igenom, att förstå de krav som deras kultur ställer på dem. Att sätta krav på dem som också fungerar med hemkulturens, det är viktigt när det kommer till att integrera invandrarungdomar.

Vänner och fritidsintressen är något som är viktigt för integrationen enligt Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä (2013, s 102–104). Intervjupersonerna tyckte alla att dessa var viktiga för dem i deras integration, dock tyckte de att det ibland var svårt att få vänner eller att ha en fritidsaktivitet. Det tolkar vi som att brister man i dessa påverkar det integrationen negativt, enligt den teoretiska diskussionen är det inte allt för ovanligt att det är svårt att få vänner. Detta beror ofta på bristande språkkunskaper, vilket får oss att tänka att det är ännu viktigare att stödja i språkinlärningen för invandrarungdomar, för att det påverkar många andra aspekter i invandrarungdomars liv. Att ha en stödperson, en lärare, socialarbetare eller förälder är viktigt enligt intervjupersonerna. Även Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä (2013, s 107–109) anser att föräldrar är viktigt stöd som invandrarungdomar bör ha. Lärare är viktigt stöd i skolan och vänner.

Invandrarungdomars motivation spelar stor roll för hur integrationen går, enligt Martikainen ja Haikkola (2010, s 79–80). Invandrarungdomar har oftast bra motivation för att lära sig och gå i skolan, dock är det större risk att en invandrarungdom inte studerar vidare till andra stadier eller att hen avbryter sina studier. Där anser vi att stöd för integration och en bra motivation för integrationen samt skolan är viktigt, att det inte räcker med att endast ha en av delarna alltid. Vi anser att det är bra om de på egen hand samlar information om olika tjänster och stöd som hen har möjlighet till. Genom att lära sig språket och skapa sociala kontakter blir integrationen bättre och lättare.

Samtidigt behöver invandrarungdomar få hjälp med att hitta stöd och serviceformer, för de är inte vuxna och de har kommit från ett annat land samt känner inte till de finska systemen. Enligt den

teoretiska diskussionen har Wellcome Office och Röda Korset stöd för invandrarungdomars språkinlärning. Wellcome Office erbjuder stöd på svenska och alla invandrarungdomar får möjlighet att delta. (Wellcome Office, 2021). Röda Korset har stöd som är främst för utsatta invandrare. Men invandrarungdomar kan delta i språk klubbar, boendehjälp, läxhjälp, vänverksamhet, internationella klubbar, kartläggning av kompetenser och arbetslivsorientering och på så sätt skapa nya sociala kontakter, lära sig språket och få stöd i vardagen. (Finlands Röda Korset, 2022).

Intervjupersoner nämnde inte dessa stöd som något de har tagit del utav, vi anser att det kan finnas en svårighet att höra om tredje sektorn och privata sektorns utbud av service. Från intervjuerna med invandrarungdomarna fick vi höra om olika bakgrunder och saker som invandrarungdomarna har varit med om. Vi anser från intervjuerna är att det är viktigt att säga sin åsikt och att man är villig att göra en blandning av sin egen och den nya kulturen eftersom det är enligt invandrarungdomarna första steget till en lyckad integration.

"Det var svårt att förstå hur människor i Finland tänker och hurudan är den finska kulturen. När jag lyckades hitta en vän då var språket ett problem och jag kunde inte kommunicera med vännen."

Alla intervjupersoner kände att de hade lyckats med sin integration, de kände att de lyckades bli en del av samhället, de kände sig välkomna till Finland. De sade många positiva saker om Finland, men även några negativa, då om svårigheter att hitta vänner. För intervjupersonerna var det viktigt att själva kunna ta emot den finska kulturen och dela sin kultur, de tyckte att det var positivt och en styrka att ha flera kulturer. En del av intervjupersonerna tyckte även att deras kultur blev välkomnad av finländare. Med kultur och att bli respekterad för den man är säger Alitolppa - Niitamo, Fågel ja Säävälä, är viktigt.

Det är mycket upp till invandrarungdomen att skapa en ny bland kultur om man vill lyckas med integrationen, det är inte alltid lätt att få ihop sin kultur och Finlands som vi kan se i teorin och i intervjuerna. Vi tolkar det som att även om många känner att deras kultur blir respekterad, finns det problematik som rasism och diskriminering på grund av att man har en annan kultur. Det kan vara tungt och för mycket på en gång för invandrarungdomar att klara av kulturen hemma och i samhället samtidigt som man har skolan. Vi tror att Finland måste blir bättre på att acceptera, inkludera andra kulturer för att skapa ett mångkulturellt samhälle. Det finns mer än ett sätt att göra saker på. Det är lätt att göra allt på ett och samma sätt, men man utvecklas genom att ta in nya idéer. Dessutom är Finland redan ett land där det finns invandrare och vi kan inte utesluta dem eller tänka att de borde göra som vi. (Soydan, Jergeby, Olsson och Harms-Ringdhal, 1999, s101- 102)

Vi anser att om man stödjer alla dessa brister i stöd och service för invandrarungdomar kan man ge dem bättre möjligheter till en lyckad integration. När man talar om problem som invandrarungdomar har är det mycket som ett nystan med aspekter som påverkar varandra.

Språket är en del som påverkar möjligheter till att få vänner, skolan, arbete, fritidsintressen och att bli accepterad. Det är dock inte bara invandrarungdomarnas egna språkkunskaper som påverkar utan även föräldrarnas. Kultur och förståelse för kultur är också ett problemområde, då det finns för lite förståelse för andra kulturer i dagen finska samhälle. Som tidigare nämnt påverkar både den finska och hemkulturen på invandrarungdomarnas liv. Att stödja i att lyckas alla dessa faktorer är viktigt, likaväl att stödja i att få utveckla en egen identitet.

Identiteten styr mycket av hemkulturen för invandrarungdomar, att stödja den unge i att utvecklas på ett hälsosamt sätt är viktigt och det behövs mer stöd där från vuxna kring dem. Skolan är en viktig grund för integrationen, vuxna där behöver bli mer uppmärksamma på invandrarungdomars behov och vad de behöver hjälp med. Invandrarungdomar behöver få förståelse för sina svårigheter att prata om sina problem samt få hjälp att säga sin åsikt. Rasism och diskriminering är problem vi ännu har i samhället och de kan vara svåra att se, man behöver bli bättre på att fånga upp beteende hos ungdomar som kan vara just det. Vi anser att det är en bra sammanfattning av de brister som finns i stödet och servicen för integrationen som var vårt syfte.

Frågeställningarna fick vi svar på, vilken service och stöd som saknades och varför. Vad är viktigt i integrationen är ju just vänner, skolan, föräldrarna, att kunna skapa en egen identitet, att nå sina mål, kulturen och arbete emot rasism samt diskriminering. Vi går även igenom hur integrationen fungerar med integrationsprocessen, integrationsplan och kartläggning samt vilka stöd som FPA ger och vad lagen säger ska finnas för stöd och service.

Studien hade endast tre intervjupersoner, studien är då inte är representativ för alla invandrarungdomar i Vasa. Den kan inte berätta mycket om vad invandrarungdomar i Vasa helt tycker om service och stöd för integrationen. Men åtminstone en inblick i hur invandrarungdomar tycker om det. Vi hoppas att studien skulle leda till vidare studier i ämnet.

Det finns saker vi kunde ha gjort annorlunda. Vi hade spelat in ljudfil på två av våra intervjuer och det var bra eftersom vi kunde lyssna på dem efteråt och få mera detaljer till vårt arbete. Den tredje intervjun lyckades vi inte spela in eftersom vi hade tekniska problem, men vi anser att det är viktigt med ljudinspelning eftersom vi märkte sedan att det var mycket lättare att lyssna genom intervjun än att börja läsa in alla anteckningar som vi gjorde.

Vi kunde ha försökt att intervjua flera personer för att få en större bredd på vår studie. Vi anser att då kunde vi ha dragit säkrare slutsatser. Dessutom skulle vi ha kunnat försöka söka intervjupersoner på ett annat sätt för att få in mer mångfald bland intervjupersonerna. Detta också för att ge en intressantare studie som kunde säga mer om alla invandrarungdomars åsikt. Det finns vissa problemområden som även dyker upp när man intervjuar personer man känner. Som hur vänskapen påverkar studien, den är svårt att helt få bort. Helst skulle vi ha haft intervjuerna ansikte

mot ansikte i stället för via nätet, man förstår mycket mer med hjälp av kroppsspråket. Men förstås visste vi att många av intervjupersoner var blyga, kanske det var lättare i slutändan att ha intervjuerna på distans. Det hade vi inte heller kunnat veta om en av oss inte kände intervjupersonerna sedan tidigare.

Vi skulle göra en mer noggrann tillvägagångs planering för examensarbetet, där vi uppskattar hur mycket tid vi ska lägga på olika delar, när de ska vara färdiga och hur de ska utföras korrekt. Vi tänker också att vi borde kanske ha planerat mer hur mycket tid vi lägger på varje del då vårt arbete drog ut på tiden. Vi kunde ha lagt mer tid på att skicka ut förfrågningar och tänka var vi kunde hitta fler intervjupersoner. Vi skulle gärna ha använt inspelningar i större utsträckning i vår studie, på grund av tekniska problem blev inte våra inspelningar bra. Som tur var antecknade vi mycket noggrant. Teoridelen blev bra efter mycket arbete, men vi hade lite för gamla källor i början, vi har ännu någon äldre källa men som vi känner relevant då liknande kom upp i intervjuerna. Dessutom finns inte det äldre källan med på många platser. En annan svårighet vi hade var att vi båda är starkare i svenskan än i finska. Vilket gjorde att vi valde mycket litteratur från Sverige, i sig stämmer vad invandrarungdomars behov i integrationen till stora delar överens mellan länderna. Men sedan hur man hänvisar i teorin att det är en svensk källa utan att läsaren tror att det handlar om Sverige var svårt.

Vi anser ändå i slutändan att vi fick ihop alla delar, vi tyckte det var väldigt intressant att göra arbetet och vi stärkte våra hypoteser om att det behövs mer service och stöd för invandrarungdomar. Vi tyckte det var roligt att höra vad intervjupersonerna hade att säga och hur mycket som var samma i teorin och i intervjuerna. Sedan kan vi inte säga samma för alla, men vi visste kanske att detta blir som ett smakprov på vad invandrarungdomar tycker om integrationsservicen. Vi hoppas att vår studie ska inspirera andra att forska mer i vad invandrarungdomar tycker om integrationsservicen i Finland och att utvecklingen där ska gå framåt. Vi ville också vissa att det finns brister som har stor effekt på invandrarungdomars trivsel och integration i Finland. Vi själva har flyttat till Finland från Sverige och Bosnien samt har många bekanta som är invandrare. Vi känner att integrationsservicen påverkar mycket i Finland och vi ser brister i vardagen.

Källförteckningen

Alitolppa- Niitamo, A. Fågel, S ja Säävälä, M. (2013). Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Helsinki: väestöliitto, monikultuurinen osaamiskeskus.

Arbets- och näringsministeriet, u.å, integration av invandrare förutsätter likabehandling och samarbete, hämtad 02.11-22 https://tem.fi/sv/integration-av-invandrare

Darvishpour, M. och Månsson, N (red.). (2019). *Ensamkommandes upplevelser och professionellas erfarenheter, integration, inkludering och jämställdhet.* Kina: people printing.

Ehjä. (u.å.). *Verksamhetens presentation.* Hämtat 20.08.2022 På svenska — EHJÄ RY (ehja.fi).

Finlands Röda Korset. (2021). *Hjälp med integration.* Hämtat 11.08.2022. Stöd för integration - Finlands Röda Kors (rodakorset.fi)

Hajighasemi, A. och Straarup, J 2021. *Socialt arbete i ett mångkulturellt Sverige, migrationens bidrag till folkhemmet.* Kina.

Holme, I-M. och Solvang, B-K.(1991). F*orskningsmetodik, om kvalitativa och kvantitativa metoder.* Sverige: studentlitteratur.

InfoFinland. (2021). *Integration i Finland*. Hämtat 13.11.2021 Integration i Finland - InfoFinland

Kela. (2020). *Allmänt bostadsbidrag.* Hämtat 07.01.2022 https://www.kela.fi/web/sv/allmant-bostadsbidrag

Kela. (2022). *Grunddagpenning*. Hämtat 08.01.2022 https://www.kela.fi/web/sv/gor-ansokan-sa-har-grunddagpenning?pk_campaign=TyottomatSWE&pk_source=google&pk_medium=cpc&pk_content=grunddagpenning&gclid=Cj0KCQiAgP6PBhDmARIsAPWMq6l9QpTbX3WfCC0LZzUgxGvgiu4SdnsKfJq93B2DkPVuRIXHUhlC7LAaAiu3EALw_wcB

Kela. (2021). *Utkomstöd*. Hämtat 07.01.2022 https://www.kela.fi/web/sv/utkomststod-for-vilka-utgifter-kan-man-fa-stod?pk_campaign=ToimeentulotukiSWE&pk_source=google&pk_medium=cpc&pk_content=utkomstst%C3%B6d&gclid=Cj0KCQiAgP6PBhDmARIsAPWMq6m1VG3gVAk6kATgOOgnMmypB5BLcnK4hsucrZZqlPJnKkrlqgqQlg4aAvc8EALw_wcB

Kiuru, H. Kuusio ,H. Laulajainen, J ja Vuori, J (toim.). (2017). S*ata omenapuuta, hyvät käytännöt nuorten kotoutumiseen.* Helsingfors: suomen yliopistopaino Oy.

Kotisuomessa .(2021) *haluan oppia lisää suomea.* Hämtat 25.12.2021 Kotisuomessa

Krasnik, A. (2020) Health and integration of young refugees in Nordic Welfare countries- an equity prespective. *European Journal of Public Health*, *Volume 30*, Issue Supplement 5.

Kvartti. (2017). *Vad är integration.* Hämtat 13.12.2021 https://www.kvartti.fi/en/node/530

Martikainen ja Haikkola, (2010). *Maahanmuutto ja sukupolvet*. Helsingfors: Hakapaino.

Migrationsverket. (2022) Flytta till Finland på andra grunder. Hämtat 10.02.2022 https://migri.fi/sv/flytta-till-finland-pa-andra-grunder

Lag om främjande av integration 1386/2010.(u.å). Hämtad 06.10.2021 från Lag om främjande av integration 1386/2010 - Uppdaterad lagstiftning - FINLEX ®

NVC. (2018). *Röster från immigranter i Norden.* Hämtad 07.10.2021 Röster från immigranter i Norden – om att bli en del av samhället | NVC (nordicwelfare.org) (s. 12-14).

Närings-, trafik- och miljöcentralen (2021). *Etniska relationer*. Hämtad 12.01.2022 Etniska relationer - ely - ELY-keskus

Närings-, trafik- och miljöcentralen. (2021.) *invandring.* Hämtad 12.01.2022 Invandring - ely - ELY-keskus

Soydan, H. Jergeby, U. Olsson, E och Harms-Ringdhal, M. (1999.) *socialt arbete med etniska minoriteter.* Eskilstuna: Tuna Tryck ab.

Stockholmsuniversitet specialpedagogiska institutionen. (2016) *Trovärdighet/Validitet & Reliabilitet.* Hämtad 01.11.2021 https://www.specped.su.se/sj%C3%A4lvst%C3%A4ndigt-arbete/uppsatsens-olika-delar/trov%C3%A4rdighet-validitet-reliabilitet,

TE- byrå. (2021). *Arbetssökande på TE-byrå.* Hämtad 18.12.2021 (Arbetssökande på TE-byrå - TE-Palvelut

TE-byrån. (2021). *Information för nya invandrare.* Hämtad 18.12.2021 Information för nya invandrare - TE-Palvelut

TE- byrån- (2021). *Inledande kartläggning och integrationsplan*. Hämtad 16.12.2021 Inledande kartläggning och integrationsplan - TE-Palvelut

TE-byrån. (2021). *Tjänster för arbetssökande under kommunförsöket.* Hämtad 20.12.2021 Tjänster för arbetssökande under kommunförsöken - TE-Palvelut

TE-byrån. (2021). *Utveckling av yrkeskompetens*. Hämtad 18.12.2021 Utveckling av yrkeskompetens - TE-Palvelut

Vasa settlementet. (2022). *För barn och familjer.* Hämtad 17.02.2022 För barn och familjer För barn och familjer - vaasansetlementti.fi

Vasa stad. (2022). *Integrationsservice.* Hämtad 08.01.2022 Integrationsservice | Vaasa

Vasa stad. (2022). *Tolk- och översättningstjänster.* Hämtad 08.01.2022 Tolk- och översättningstjänster | Vaasa

Vasa stad. (2022). *Ungdomarnas informations- och rådgivningstjänst Reimari.* Hämtad 03.04.2022 Ungdomarnas informations- och rådgivningstjänst Reimari | Vaasa

Vasa stad. (2022) *uppsökande ungdomsarbete.* Hämtad 03.04.2022 Uppsökande ungdomsarbete | Vaasa

Welcome office.(u.å), *welcome office – information och rådgivning.* Hämtad 08.01.2022 Welcome Office - Information och rådgivning till nya i Finland | Vaasa

Bilagor

Intervjufrågor

1. Vad tänker du om integration service? Hur var din skolgång? Hade du fritidsaktiviteter? något du ville få mera stöd hjälp i?

2. Vilka olika stödtyper fick du från FPA under integrationsprocessen, vilka får du just nu?

3. Har du jobb eller studier? Var det lätt att få jobb eller att börja studera?

4. Om du gem för vardagliga händelser i hemlandet och i Finland vad är de största skillnaderna? Som att skaffa kompisar, skolan, jobb. Är något var något lättare i hemlandet?

5. Hur viktigt är en nära vän?

6. Finns det något du minns särskild från att du kom till Finland tills nu? Något som var särskilt bra eller svårt för dig under denna period?

7. Kan du vara som du var i hemlandet i Finland? Kan lärare eller socialarbetare anpassa stöd efter dig och dina behov, hur tycker du får du tillräckligt med hjälp och stöd? Tas dina behov i beaktande, tas din religion och kultur i beaktande?

8. Är det lika lätt att prata med personer i Finland som i ditt hemland? Är det lätt att hitta en fritidsaktivitet? Vänner?

9. Hur bemöter professionella och vanliga människor dig?

10. Hur kan vi förbättra integration servicen? Varför var det just viktigt för dig? Vad händer om man inte får stöd?

11.Har du något du skulle vilja lägga till angående ditt liv under integrationsprocessen samt livet i Finland.